БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 122 (5014) | 1946 оной июниин 16, Воскресенье | сэн 20 мүнгэн

НАУКА, ИСКУССТВО БА ЛИТЕРАТУРЫЕ УЛАМ ХҮГЖҮҮЛХЭ

1946 оной февралиин 9-дэ Москва городой Сталинска округой һунгагшадай суглаан дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо арадуудай агууехэ вождь нүхэр Сталин: „Хэрбээ манай эрдэмтэдтэ шухала туһаламжа үзүүлээ хадамьай тэдэнэр манай ороной хилын саада тээхи наукын туйлалтануудые ойрын саг соо гансахан хүсэхэ тэды бэшэ, харин ахин гаража шадаха байхадань би һэжэглэнэгүйб" гэжэ хэлэһэн байна.

Энэ хадаа мүн лэ манай зохеол шэлэн найруулгын хүдэлмэрилэгшэдтэ шууд хабаадаха ушартай. Советскэ ороной интеллигенци-эрдэмтэд, уранзохеолшод, уранзураашад, композиторнууд ба уранһайханай бусад хүдэлмэрилэгшэд Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ арад зоноо оюун сэдьхэлэй талаар зэбсэгжүүлхэ нангин ажал дээрэ алдартай солотойгоор хүдэлмэрилжэ гараа. Дайн соогуур тэдэнэр хадаа агууехэ вождиин магтаалда хэдэнтэ хүртэһэн юм.

Тээд мүнөө, амгалан үеын оршон сагай үйлэдэлдэ тэдэнэрэй хэхэ хүдэлмэри үшөө ехэ болоо. Шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбэй дүүргэлтэ болбол тэдэнэрэй хүдэлмэриин гол зорилгонь болохо ёһотой.

Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо манай олонациональна агууехэ орон дотор удхаараа социалистическэ, формоороо национальна соёл культура айхабтар түргэнөөр хүгжэн ерэһэн түүхэтэй. Энээниие элирхэйгээр гэршэлхын тулада манай бурят-монгол арадай соел культурын хүгжэлтые абаад үзэе.

Октябрьска революциин урда тээ манайда нэгэшье уранзохеолшо, нэгэшье уранзурааша, гансашье композитор ба артист, хүгжэмшэ ба дууша гэжэ байгаагүй. Тэдэнэй орондо эндэ тэндэ үлдүүлжэ, гуйраншалжа, харшалуулжа ябадаг үльгэршэд, хууршад байһан байгаа лэй. Харин мүнөө удхаараа социалистическэ, формоороо-национальна бэшэрын соёл культуратай болообди, бидэнэй дунда ургажа байгаа уранзохёол бии болоо, арад зонойнай дундаһаа ургажа гараһан хүнүүдэй бүтээһэн уран һайхан зурагууд, хүгжэм дуунууд бии болоо, өөрын театрнууд, филармони бии болоо. Мүн шэнжэлхы ухаанай өөрын ургаһан кадрнууд олошороо.

Республикын хуушанай уранзохеолшо, мүнөө СССР-эй Верховно Соведэй депутат Хоца Намсараев, РСФСР-эй арадай артист драматург Намжил Цыденжапов, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулгаша БМАССР-эй арадай уранзурааша Цыренжаб Сампилов, БМАССР-эй арадай артист, композитор профессор П.М. Берлинский, филологическа наукын кандидат Т. А. Бертагаев, түүхэтэ наукын кандидат Ж. Шоткинова ба бусад олон нүхэд манай арад зоной дунда алдар солотой болонхой. Наука, искусство ба литературын түлөөлэгшэдэй тоо үдэрһөө үдэртэ ургажа байна.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа Ленинско-Сталинска национальна политикын үнэхөөр зүб байһанай нэгэ нэгэн гэршэнь мүн болоно.

Мүнөө манай республикын эрдэмтэд, уранзохеолшод, уранзураашад, композиторнууд болон артистнар шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые олониитэдэ һайнаар нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри ябуулха зуураа, БМАССР-эй 25 жэлэй ойдо эдибхитэйгээр бэлэдхэл хэжэ байна. Мүнөө уранзохеолшодой союз өөрын түсэб табижа, ехэ ехэ хэмжээтэй уран һайхан зохеолнуудые бэшэжэ эхилээ. Уранзохеолшод өөрсэдэй хүдэлмэри тухайгаа манай „Бурят—Монголой Үнэн" газетэдэ тус тустаа тунхаглажа, уншагшадай урда өөһэдынгөө түсэөые элирхэйлжэ үгэнэ. Мүн манай уранзураашад Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 30-дахи ойдо ба республикынгаа 25-дахи жэлдэ зорюулагдаха уран зурагуудай выставкэ нээхээр бэлэдхэжэ байнхай.

Табанжэлэй түсэбөөр 1948 ондо гэхэ гү, али БМАССР-эй 25-жэлэй ойгоор дашарамдуулан Улан-Удэдэ Бурят—Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто театрын шэнэ һайхан байшан бодхоогдохо юм. Шэнэ театрын сценэ дээрэ наадагдаха оперо, пьесэ зүжэгүүд дээрэ мүнөө манай драматургнууд, композиторнууд ба режиссернууд халуун хүдэлмэри ябуулжа байна.

Гэхэтэй хамта манай культурна фронт дээрэ нилээгдүй ехэнүүд дутуу дунданууд, алдуу эндүүнүүд байжа байха юм. Һаяхан БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй обкомой бюро болбол Бурят-Монголой культура ба экономикын шэнжэлхы ухаанай институдай (НИИКЭ) хүдэлмэриие һайжаруулха тухай тогтоол абаба. НИИКЭ болбол өөрынгөө гол үүргые дүүргээгүй, республикын арадай ажахын ба соел культурын тулажа ерэһэн проблемэнүүдые шиидхээгүй, харин хүтэлбэриингөө һула дээрэһээ нобшодоо дарагдашоод һууһан байба. Тус тогтоол дотор энээниие заларуулха тодорхой хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа.

Мүн манай театр репертуараар тон дутамаг байгаа. Драматургнууд ба композиторнууд Москвада болоһон бурят-монголой искусствын декадаһаа хойшо мүртэй юумэ хээгүй гэхэдэ болоно. Баһа уранзураашадшье үнэн ушарые харуулһан бодото һайхан зурагуудые үшөө зураадүй байһаар.

Манай интеллигенциин дунда политико-хүмүүжүүлгын болон шүүмжэлэлэй хүдэлмэри һулаар хэгдэдэг байна. Тэрэнэй гэмээр зарим хүдэлмэрилэгшэдэй дунда залихай ябадалнуудшье бии болоһон байха юм.

Ушар тиимэ дээрэһээ эдэ бүхы горьтойхон дутагдалнуудые дары сагаар усадхажа, соел культурын хүдэлмэриие үлэмжэ дээдэ хэмжээндэ ургэхэ гээшэ тоншье шухала болоно.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойдо зорюулжа „Гэсэр" гэдэг бурят-монголой героическа эпосые хэблэн гаргаха гээшэ онсо ехэ удхашанартай хэрэг байна. Энэ хадаа угаа ехэ уранһайханай үнэтэ баялиг, бурят-монгол арадай дурасхаалта томохон зохеол мүн. Энэ ехэ хүдэлмэриие нарин нягтаар, идейно-политическэ ба уранһайханай үндэр хэмжээндэ хэблэн гаргаха гээшэ манай эрдэмтэд ба уранзохеолшодой арюун уялга мүн. Гадна „Гэсэрые" хэблэн гаргаха шухала хэрэгтэ манай бүхы олониитэ, манай бүхы арад зон эдибхитэйгээр оролсохо зэргэтэй.

Манай үндэһэн соел культура болбол агууехэ ород арадай эртэ урданһаа хойшо түүхэтэй баялиг ехэ культураһаа эхи абаһаниинь лабтай. Тиимэ тула ородой түрүү культурын арюун патриотическа заншалнуудые хүдэлмэри дээрээ эхи татан ябажа, манай наука, искусство ба литературын бүхы хүдэлмэрилэгшэд партийна ба советскэ организацинуудай халуун туһаламжатайгаар шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахань дамжаггүй.

Энээниие манай түрэлхи арад зон тэдэнэрһээ эрижэ байна.

Энээниие манай Советскэ правителство, коммунистическэ парти ба агууехэ багша Сталин эрижэ байна.

Залуу адуушан

Яруунын аймагай „Улаан Яруу" колхоздо 1943 онһоо эхилжэ 17 наһатай Бадма Дондоков адуу моридые адуулна. Тиин мүнөө колхоз соогоо эрхим адуушадай нэгэн болон тоологдодог юм.

Залуу адуушан Бадма Дондоков нүгэлөө жэлдэ 1000 үлүүтэй ажалта үдэр олоһон ба тэрээндээ 70 түхэриг мүнгэ абаһан байгаа. Тэрэ колхозой адуу мал эрхим һайнаар адуулһандаа элдэб зүйлөөр шагнагдаһан байха юм.

Мүнөө адуулжа ябаһан адуу моридынь тобир тарган, ямаршье үбшэнгүй. Энэ жэлһээ эхилжэ 20 гаран гүүнһээ унагадые абажа, тэдэнээ нэгэшье хоролтогүйгөөр тэнжээбэ. Адуулха газараа һайн мэдэдэг, тиимэһээ ехэ хагдатай гү, али ехэ ногоотой газарта һүрэгөө адуулдаг юм.

Һаяхан Бадма Дондоков „1941—1945 онуудта эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда габьяата ажалай түлөө" гэһэн медаляар шагнагдаба.

Д. ДУГАРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Баргажанай адагай загаһа-консервнэ комбинадай хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Консерв болбосоруулгын 1946 оной жэлэй түсэбые болзорһоо урда дүүргэһэнэй түлөө БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Агафонова** Лидия Андреевнае—гагнагша.
2. **Бульфович** Сарра Моисеевнае—закатчица.
3. **Горбунов** Александр Ивановичые—главна механик.
4. **Грудинина** Екатерина Семеновнае—жэгдэлэгшэ.
5. **Деребер** Григорий Ивановичые—комбинадай главна инженер.
6. **Колмаков** Владимир Николаевичые—жестяно-баночна цехын начальник.
7. **Колбина** Ольга Тихоновнае—тамгалагша.
8. **Козулин** Дмитрий Афанасьевичые—кочегар.
9. **Кузнецова** Мария Венидиктовнае—илгагша.
10. **Красильников** Николай Петровичые—комбинадай директор.
11. **Михалева** Евгения Викторовнае—подкатчица.
12. **Викулин** Александр Ивановичые—токарь.
13. **Еолев** Соломон Давидовичые—механическа цехын ахалагша машинист.
14. **Потемкина** Матрена Епифановнае—загаһа сэбэрлэгшэ.
15. **Соколов** Петр Ефимовичые—машинист.
26. **Скосырский** Павел Степановичые—складуудые даагша.
17. **Смирнов** Александр Семеновичые—цехын начальник.
18. **Тухватулина** Анна Абдулаевнае—закатчица.
19. **Ярош** Федор Абрамовичые—жестяно-баночна цехын мастер.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ
Г. ЦЫДЕНОВА.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
В. МОНКЕТОВ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй байшан.
1946 оной июниин 13.

Һайн жэшээгээрээ үндэр амжалтануудта хүтэлнэ

Зэдэкомбинадай коллектив май соо һайнаар хүдэлмэрилжэ, һарынгаа даалгабари 110 процент дүүргээд, гүрэндөө нилээд ехэ нэмэлтэ продукци үгэбэ.

Комбинадайнгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө хүдэлмэришэн бүхэн үнэн зүрхэнһөө оролдоһон байна. Жэшээлхэдэ, Холтосон гэжэ руднигай түмэршэ дархан Етодарь халаанайнгаа даалгабари үргэлжэ 400 процент хүртэр дүүргэжэ, һайн жэшээгээрээ нүхэдөө үндэр амжалтануудта хүтэлнэ. Тэрэшэлэн бурильщик Сабель, токарь Черноскулов гэгшэд халаан соогоо 2-3 нормо үгэнэ.

ТҮРҮҮ БРИГАДА

Хойто-Байгалай аймагай „Улама-Олдамон" гэжэ загаһа агнабариин колхозой членүүд энэ жэлэй түрүүшын хахадай һүүлшын һарын даалгабариие уридшалан дүүргэхын түлөө эмхитэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад.

Нүхэр Грудининай загаһа барилгын бригада энэ һарын түрүүшын декадын даалгабари 115 процент дүүргэжэ, бригада хоорондын мүрысөөндэ колхоз соогоо түрүүлбэ.

МОДО УРАДХУУЛГА ДЭЭРЭ

Сэлэнгын леспромхоздо модо урадхуулга һайнаар ябуулагдажа байна.

Энэ хүдэлмэри илангаяа һайнаар Оронгын участогта ябуулагдана. Тэндэ хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэд Степановай ба Балдановай модо урадхуулгын бригаданууд даалгабаряа үдэр бүхэндэ 120—130 процент дүүргэнэ. Мүн өөһэд хоорондын мүрысөөндэ нүхэд Цыденов, Рябов, Бамбаров, Будаев, Раднаев гэгшэд түрүүлжэ ябана.

УЯЛГАТА ТҮЛБЭРЕЭ ДҮҮРГЭНЭ

Түнхэнэй аймагай колхозууд хүдөөажахын продукт гүрэндэ тушааха уялгата даалгабаряа уридшалан дүүргэжэ байна.

Һүүлэй мэдээгээр Ворошиловай, Молотовой, Дзержинскиин нэрэмжэтэ ба „Улаан-Шанаа" гэжэ колхозууд мяха тушаалгаар жэлэйнгээ даалгабари уридшалан дүүргэбэ.

Үндэгэ тушаалгаар „Путь Ленина", „Улаан-Шанаа" гэжэ колхозууд даалгабаряа хүсэд дүүргэһэн байнад.

МАНАЙ КОЛХОЗОЙ ҮБҺЭХУРЯАЛГЫН ТҮСЭБ

„1946 ондо республикын колхозуудаар үбһэхуряалга ба тэжээл силосовалгые үнгэргэхэ тухай" БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй байгша оной июниин 7-ой тогтоолые артелиингаа правлениин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, үбһэхуряалгые үнгэргэхэ өөрынгөө колхозой түсэб батална байнабди.

Колхознай 7 сенокосилка ба 7 морин тармууртай байна. 6 сенокосилка, 7 морин тармуур заһабарилгада орохо юм. Гараар үбһэхуряахын тулада 70 хажуур ба 40 аса хэрэгтэй болохо байна. Манай колхознигууд өөһэдынгөө хүсөөр 50 гар тармуур бэлэдхэхээр хараална. Заһабарилгын шанарые сахихын тулада машина бүхэниие хүдэлмэрилхэ хүнүүдтэ даалгажа үгэнхэйбди. Бэлэн болоһон машина бүхэн комиссяар тушаагдажа абталаг юм. Комиссиин составта колхозой правлениин түрүүлэгшэ, машинист ба звеньевой оролсоһон байна. Сенокосилкын машинистнуудаар дүй дүршэлтэй колхознигууд хүдэлмэрилхэ юм. Үбһэхуряалгын машина ба зэр зэмсэгүүдэй заһабарилгые июниин 23-да дүүргэхэ графигтайбди.

Үбһэхуряалгын хүдэлмэридэ ябаха 18 морид амаруулагдажа байна. Һаяар бэшэ морид амаруулагдахань.

Колхознигууд үбһэхуряалгада гурбан звено боложо ябаха байна. Тэдэнэртэ 972 гектар сабшалан даалгагданхай. Мүн малажалай фермэнүүдтэ 67 гектар сабшалан даалгагдажа үгтэһэн байна. 27 гектар сабшалангай ургасые огородно бригада хуряаха юм.

Үбһэхуряалгын звено бүхэн машина ба гар хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Звено бүхэн даажа абаһан участогайнгаа ургаса хуряаха байна.

Цыбикдоржи Аюшиев гэгшын хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи звенодо „Дардан Хүл" гэжэ газарай 333 гектар сабшалан тушаагдажа үгтэнхэй. Эндэ үбһэнэй валова суглуулга 4995 центнер болохо байна. Энэ звенодо хамта 13 хүн хүдэлмэрилхэ юм. Эндэхи сабшалан уһалагдадаг ба машинаар хуряагдаха байна. Тиимэдэ тус звенодо гурбан сенокосилка, гурбан морин тармуур үгтэһэн байха юм.

19 хүнһөө бүридэһэн хоёрдохи звено (звеньеводынь нүхэр Даба Эрдыниев) „Ехэ тала" гэжэ газарта 320 гектар үбһэ хуряаха байна. Энээнэй 90 гектарынь гараар хуряагдаха түсэбтэй. Тус звено гурбан сенокосилка ба хоёр морин тармууртай юм. Эндэ үбһэнэй валова суглуулга 4320 центнер болохо байна.

„Аршаанта", „Дархита", „Ерэ—нохой", „Шара сужаг" гэжэ участогуудай сабшалангай ургасые нүхэр Г. Сокоревой хүтэлбэрилдэг гурбадахи звено хуряаха юм. Эндэ үбһэнэй валова суглуулга 3190 центнер болохо байна. Тус звенодо нэгэ сенокосилка, хоёр морин тармуур үгтэнхэй. 219 гектар сабшалан гараар хуряагдаха хадань тус звенодо 26 хүн үгтэһэн байна.

Малажалай фермын хүдэлмэрилэгшэд зунай бэлшээридэ ойро байһан участок—„Дардан Хүлдэ" үбһэ хуряаха юм. Эдэнэр ехэнхидээ гараар сабшаха байна. Мүн эндэ силос дараха юм. 180 тонно силос дараха нүхэн заһабарилагдажа ба сэбэрлэгдэжэ байнхай.

Үбһэхуряалгые түүбэрилэн эхилхэбди. „Ехэ тала" гэжэ газарта—июниин 27-һоо, бэшэ участогуудтаа—июлиин 1-һээ үбһэ сабшажа захалха байнабди.

Звено бүхэн үбһэ хуряаха ба силос дараха календарна түсэбтэй байха юм.

Үбһэхуряалгын бүхы хүдэлмэри 25 хүдэлмэриин үдэр соо дүүргэгдэхээр хараалагданхай.

Хамта 663 гектар машинаар хуряагдаха байна. Сенокосилка бүхэнэй үйлэдбэриин нормо 5 гектар юм. Машинаар сабшалга 18 үдэр соо дүүргэгдэхэ байна.

403 гектар гараар сабшагдаха юм. Энэ хадаа 20 үдэр соо дүүргэгдэхэ байна. Нэгэ хажууршанай үйлэдбэриин нормо 0,5 гектараар хараалагданхай. Гараар сабшалгада хамта 40 хүн ябаха байна.

Үбһэхуряалгада ябажа байһан бүхы колхознигууд хура бороотой үдэрнүүдтэ гараар сабшалга ба силос даралгада гараха юм.

Гадна, сенокосилка ба морин тармуурнуудые хүсэд хэрэглэхын зорилгоор, моридые халажа хэрэглэхэ байнабди.

Тармалгые саг соонь үнгэргэжэ, хуряалгын лунда забһар гаргахагүйбди.

Звено бүхэн үбһөө һурилһэн дары хоройлхо ба түймэрһөө хамгаалхын зорилгоор, һуриеэ тойруулжа газарыень малтаха байна.

Үбһэхуряалгын үедэ түмэршэ дархашуул сабшалгада гарахаар хараалагдана.

Бүхы стануудаар ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдэхэ юм.

Үбһэхуряалгые түргэн ба эрхим шанартайгаар үнгэргэхын зорилгоор, звено бүхэнэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэхэ байна. Мүнөө договорнууд хараалагдажа байха юм.

Д. ЭРДЫНИЕВ, Заиграйн аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ.

РЕСПУБЛИКЫН ЭРХИМ ТРАКТОРИСТНУУДТА ШАГНАЛ ҮГЭХЭ ТУХАЙ

ССР Союзай Газартаряалангай Министерствын приказ

«Тракторнууд ба комбайнуудые харууһалһанай ба һайнаар хэрэглэһэнэй түлөө МТС-үүдэй механигууд, тракторна бригадануудай бригадирнууд, комбайнернууд ба трактористнуудые урмашуулха тухай» ССР Союзай Совнаркомой 1943 оной августын 11-эй № 870 тогтоолые ба СССР-эй газартаряалангай Арадай Комиссариадай 1943 оной августын 17-ой 342-дохи приказые үндэһэ һуури болгон, иигэжэ захирнаб:

I. 1945 ондо сезонно хүдэлмэриин нормые дүүргэһэнэй түлөө ба хүдэлмэриин үедэ тракторнуудые техническэ талаар һайнаар харууһалһанай түлөө СТЗ ба У—2 тракторнууд дээрэ хүдэлмэрилһэн ахалагша трактористнуудта 1.500—1.500 түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ.

СЕЛЕНДУМЫН МТС

1. **Шишмарева** Анисия Александровичто,
2. **Чайсарунова** Цыбигтэ,
3. **Жалсанова** Пылжидтэ,
4. **Измайлов** Сулейман **Измайловичта.**

САЯНТЫН МТС

5. **Бадмаева** Хандада,
6. **Будаева** Дашимада,
7. **Бурундукова** Мария Степановнада,
8. **Жалсараев** Бимбада,
9. **Гомбоева** Хандада,
10. **Раднаев** Цыренжабта,
11. **Нимацыренова** Дабада,
12. **Ермолаева** Галина Васильевнада,
13. **Дашинимаев** Цэндэдэ.

ИТАНЦЫН МТС

14. **Добрынин** Александр Константиновичта,
15. **Добрынина** Надеждада,
16. **Голубева** Нина Прокопьевнада,
17. **Шангинская** Валентина Ивановнада,
18. **Бурдуковская** Прасковья Григорьевнада.

ҮДЫН МТС

19. **Заганшина** Зоя Алексеевнада.

ТАРБАГАТАЙН МТС

20. **Давыдова** Варвара Васильевнада.

ИТАНЦЫН МТС

21. **Вершинин** Александр Карповичта,
22. **Васильев** Николай Петровичта.

II. 1945 оной сезонно хүдэлмэриин нормые дүүргэһэнэй түлөө ба хүдэлмэриин үедэ тракторнуудаа техническэ талаар һайнаар харууһалһанай түлөө СТЗ тракторнууд дээрэ хүдэлмэрилһэн халаанай трактористнуудта 1.200—1.200 түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ.

ХОРИИН МТС

23. **Вильдерский** Владимир Петровичто,
24. **Хузин** Раноф Ганзурта.

III. 1945 оной сезонно хүдэлмэриин нормые дүүргэһэнэй түлөө ба хүдэлмэриин үедэ тракторнуудаа техническэ талаар һайнаар харууһалһанай түлөө СТЗ—НАТИ ба ЧТЗ—С—60 тракторнууд дээрэ хүдэлмэрилһэн ахалагша трактористнуудта 1.650—1.650 түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ.

ҮДЫН МТС

25. Хусаев Санжида.

СЕЛЕНДУМЫН МТС

26. **Тотрин** Константин Иннокентьевичтэ.
27. **Баунтуев** Бадмада.

ТАРБАГАТАЙН МТС

28. **Байнов** Фадей Илларионовичто.

IV. 1945 ондо сезонно хүдэлмэриин нормые дүүргэһэнэй түлөө ХТЗ—Т2Г трактор дээрэ хүдэлмэрилһэн халаанай трактористнуудта 1.380—1.380 түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ:

ХОРИИН МТС

29. **Балданова** Дымянчинада.

V. 1945 ондо хүдэлмэрилхэ зуураа комбайные техническэ талаар һайнаар харууһалһан ба энэ үе соогоо сезонно нормые һайн шанартайгаар дүүргэһэн комбайнернуудта 1.500—1.500 түхэригэй мүнгэн шан үгэхэ.

СУУЛГЫН МТС

1. **Овчинникова** Харитина Ивановнада,
2. **Лощенкова** Прасковья Петровнада,
3. **Лощенкова** Пелагея Гавриловнада,
4. **Зайков** Иван Николаевичта,
5. **Шайдуров** Петр Ивановичта.

ХЭЖЭНГЫН МТС

6. **Федотов** Агафада,
7. **Гергеев** Баяртада,
8. **Афанасьева** Анна Иннокентьевнада,
9. **Билектуев** Ц-Доржидо,

ЧЕСАНЫН МТС

10. **Дыншенов** Доржодо.

СЕЛЕНДУМЫН МТС

11. **Ванчиков** Даши-Нимада,
12. **Цыбикдоржиев** Балданда,
13. **Крожев** Федор Петровичто,
14. **Дугаржапов** Даши-Нимада.

САГААН УСАНАЙ МТС

15. **Зарубин** Степан Афанасьевичта,

САЯНТЫН МТС

16. **Манчалов** Цэндэдэ,
17. **Халзанов** Долгоржабта,
18. **Зодбоев** Гармада.

ҮДЫН МТС

19. **Каларская** Степанидада,
20. **Рассадина** Елена Константиновнада,
21. **Вахрушев** Леонид Прокопьевичто,
22. **Мартынова** Евдокия Платоновнада.

САЯНТЫН МТС

23. **Романовская** Надежда Евгеньевнада,
24. **Аюшеева** Доржо-Хандада,
25. **Зомнуев** Будажабта,
26. **Жигжитов** Бутэдэ,
27. **Собенникова** Фекла Фл.,

СЭЛЭНГЫН МТС

28. **Цыренов** Нягмидта,
29. **Раднажапова** Цыбик-Хандада,
30. **Бадмаев** Цыдэндэ,

ТАРБАГАТАЙН МТС

31. **Акинфьева** Васса Сергеевнада,
32. **Сотунова** Ефр В.,
33. **Михалева** Ксения Федоровнада,
34. **Чебунина** Евдокия Николаевнада.
35. **Думнова** Епистем. Ант..

ХОРИИН МТС

36. **Шапова** Цыден Бимб.
37. **Ильин** Игнатий Николаевичта,
38. **Ендыков** Евгенидэ,
39. **Кравченко** Елена Матвеевнада,
40. **Карнаков** Михаил Яковлевичта,
41. **Жигжитов** Ринчиндэ,

(Үргэлжэлэлынь удаадахи номерто гараха).

Юу хэдэг айком бэ?

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй ээлжээтэ XV пленум болбол 1946—1950 онуудта СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ табанжэлэй түсэб дүүргэлтэдэ залуушуулай хабаадалга тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, комсомольско организацинуудай үмэнэ айхабтар харюусалгатай ба хүндэтэй зорилгонуудые табихатаяа хамта табанжэлэй түсэб тухай хуулитай бүхы ажалшадые танилсуулха талаар олониитын политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ябадал хадаа комсомольско организацинуудай гол зорилго гэжэ зааһан байна.

Гэбэшье, ВЛКСМ-эй Баргажанай айком, тэрэнэй секретариинь нүхэр Скосырская болбол аймагай залуушуулай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие доодо хэмжээндэ табиһан байна. Тиимэһээ, олон тооной залуушуул ба жиирэй комсомолецууд энэ хуулиие мэдэхэгүй байхаһаа байтагай зарим комсомольско эхин организациин секретарьнууд ба айкомой хүтэлбэрилэгшэд энэ түсэб һайн мэдэхэгүй байха юм. Жэшээлхэдэ, Баргажанай сельсоведэй Сталинай ба „Победа" колхозуудай комсомольско эхин организацинуудай комсомолецууд мүнөө хүртэр СССР-эй Верховно Соведэй сессеэр баталагдаһан түсэб тухай хуулиие уншаагшьегүй байна. Иимэ байдалые саашадаа ябашье тэсэжэ болохогүй.

Табанжэлэй түсэб тухай хуулиие үргэнөөр нэбтэрүүлхэ залуушуул ба комсомолецууд яһала олон байбашье, эдэнэрэй хүсые табанжэлэй түсэб тухай хуулиие нэбтэрүүлэн ойлгуулха тушаа хүдэлмэридэ ВЛКСМ-эй айком болбол хабаадуулжа шадаагүй.

Мүн тэрэшэлэн ВЛКСМ-эй айком болбол комсомольско залуушуудай идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тушаа эмхидхэлэй хүдэлмэриие мартажархёо. Мүн баһа Баргажанай сельсоведэй Сталинай ба Т.—Уринска сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай комсомолецууд ВКП(б)-гэй историин хуряангы курс ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайн тухай нүхэр Сталинайномые шудалаагүй байхаһаа гадна республиканска ба аймагай газетэнүүдые уншадаггүй заншалтай. ВЛКСМ-эй айком болбол тэдэнэрэй идейно-политическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилготойгоор политһургуули ба кружогуудые эмхидхэжэ тэрээндэ бүхы залуушуудые хабаадуулха зорилгые бэелүүлээгүй байха юм.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум болбол табанжэлэй түсэб дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы залуушуул шударгыгаар, ами бэеэ хайралангүйгөөр, бусадта большевистскэ жэшээ харуулан өөрынгөө түрүү үүргэ саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, бүхы комсомольско хэрэгтэ эдибхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ эрилтэ табиһан байгаа.

Гэхэтэй хамта Баргажанай аймагай колхозуудай, МТС болон предприятинуудай ажахыда хүдэмэрилжэ байгаа залуушуул өөһэдынгөө авангардна үүргые хүндэтэйгөөр бэелүүлжэ шаданагүй. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхозууд хабарай тарилгаар аймаг соогоо эгээл хойно хожомтожо ябана. Теэд эдэ колхозуудай комсомольско эхин организаци ба тэрэнэй комсомолецууд тарилгын ябасые шамдуулха, ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйлажа бусадта жэшээ харуулха, тарилгада ябагшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ үүргэтэй аад, харин өөһэдөө үйлэдбэриингөө даалгабарита нормые дүүргэдэггүй ба табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудые мэдэхэгүй байна.

Мүн тэрэшэлэн Куйтунска МТС-эй олонхи трактористнууд комсомолецууд байха юм. Эдэнэр полевой тракторна хүдэлмэриин түсэб дүүргэжэ шадаагүй ябаһаар. Иимэ баримтанууд бусад колхозуудаар ба МТС-үүд болон предприятинуудаар олон үзэгдэнэ.

Гэбэшье, ВЛКСМ-эй айкомой хүтэлбэрилэгшэд ба комсомольско эхин организациин секретарьнууд бүхы комсомольско залуушуулай хүсые шэнэ табанжэлэй түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ элсүүлнэгүй.

Манай хүмүүжүүлгын хүдэлмэри хадаа шэнэ Сталинска табанжэлэй түсэбые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлэй туг доро үнгэргэгдэхэ ёһотой. Энэ хуулиие үргэнөөр ба гүнзэгыгөөр ойлгуулха талаар бүхы арга хэмжээнүүдые энэ гэһээр абажа, энэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулгахадаа ВЛКСМ-эй Баргажанай айкомой мүнөөдэрэй шухала зорилго болоно.

Д. Хилтухин

З У Н А Й Һ Ү П И

Һүниин һэбшээ
Унтарна...һажан,
Һарын туяа
Адхарна түнан.
Гүбэйн магнай
Гүнгэнэн байна.
Гэгээн һараһаа
Гүлгэн айна.
Мүрэнэй шарай
Мүнгэтэн гарана.
Уняар далай
Үнгэтэн тарана.

Намдаа дүтэлыш
Найдалтай хүүгэн,
Нойроо һэтэлыш
Налгайтай дүүхэн,
Задархал сэсэг
Зунай ашаар,
Бадархал шэмэг
Дуранай сагаар.
Мүрэнэй шарай
Мүнгэтэн гарана.
Уняар далай,
Үнгэтэн тарана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гүрэнэй заводой хүдэлмэришэн, даалгабаряа 875 процент хүртэр дүүргэдэг Илья Григорьевич Воронин.
И. КРАСАВЦЕВАЙ фото.

Максим Горькиин үдэртэ бэлэдхэл

Энэ оной июниин 18-да ородой агууехэ уранзохёолшо А. М. Горькиин наһа бараһанһаа хойшо 10 жэлэй ой гүйсэхэ юм.

Энэ ойдо республикын уранзохеолшодой союз ехэхэн бэлэдхэл ябуулжа байна.

Хэдэ хэдэн эрхим зохеолнуудынь бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэгдэхэ юм. Гадна лекцинүүд ба элидхэлнүүд үнгэргэгдэхэ болоно. А. М. Горькиин тухай уранзохеолшод ба эрдэмтэдэй статьянууд газетэнүүдтэ гараха байна.

Июниин 17-до гүрэнэй театрын байшан дотор олониитын еһололой суглаан болохонь. Энэ суглаан дээрэ «Горький—агууехэ арадай агууехэ хүбүүн» гэһэн элидхэл Бурят-Монголой Пединститудай һургагша В. А. Абрамов хэхэ байна. Удаань уранһайханай концерт болохо юм.

А.М. Горькиин творчестводо зорюулагдаһан элидхэл

Пролетарска агууехэ уранзохёолшо А. М. Горькиин наһанһаа нүгшэһэнһөө хойшо 10 жэл гүйсэһэн үдэрые манай арад зон үргэнөөр тэмдэглэхэеэ байна. Манай городой областной библиотекэ соо Бурят-Монголой уранзохёолшодой союзаар эмхидхэгдэһэн Горькиин творчестводо зорюулагдаһан һонин элидхэл хэгдэбэ.

Энэ элидхэлые «Бурят-Монгольская Правда» газетын сотрудник М. Обухов хэбэ. А. М. Горькиин творческо зам тухай нүхэр Обуховой хэһэн элидхэлые уншалгын зал соо сугларһан студентнэр, һургагшанар, албахаагшад, уранзохёолшод ба хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэд халуун анхаралтайгаар, һонирхон шагнаһан байна.

А. М. Горькиин залуу уранзохёолшодто хододоо һаналаа табидаг ба тэдэнэртэ саг үргэлжэ туһалдаг байһан тухайдань болон тэдэнэй урда табидаг үндэр эрилтэнүүд тухайдань хэлэбэ. «Хэрбээ өөрөө саг үргэлжэ мэдэрэлээ дээшэлүүлэн һурадаггүй уранзохёолшо байбал, творческо талаараа үхэһэн уранзохёолшо болоно. Мүн өөрөө бэшэхэгүй, гансахан лэ һураад байдаг һаа, мүн лэ арад зондо ашатуһагүй. Саг үргэлжэ һуража ба мэдэрэлээ дээшэлүүлжэ, үдэрһөө үдэртэ өөрынгөө зохёолые бэшэжэ байха ёһотой» гэжэ һургадаг байһан юм гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Саашань А. М. Горькиие хараһан ба үгэ хэлэхыень дуулаһан тухайдаа манай арадай хуушанай уранзохёолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Хоца Намсараев ехэ һонин үгэ түрэл бурят-монгол хэлэн дээрээ хэлэбэ.

—Манай арадһаа урган гараад, дэлхэйдэ нэрэ түрэеэ алдаршаһан, гайхамшагта номуудаараа хэтэдээ мүнхэ байха соло олоһон хүниие хаража байха гээшэ наһанай айхабтар ехэ зол жаргал байгаа.—гэжэ Хоца Намсараев хэлэбэ. Хэлэһэн үгыень поэт Данри Хилтухин оршуулха зуураа, 1934 ондо болоһон Уранзохёолшодой Бүхэсоюзна 1-дэхи съездэ А. М. Горькиие хараһан ба элидхэлыень дуулаһан тухайгаа хэлэбэ.

Мүн «Бурят-Монгольская Правда» газетын редактор Н. Неверов 30-аад оной үедэ болон тэрээнһээ урдашье хэдэнтэ удаа А. М. Горькиие хараһан ба нэгэ удаа хөөрэлдэһэн тухайгаа хөөрэжэ, тэндэ сугларагшадые ехээр һонирхуулба.

Театрын нэгэн шухала зорилго

Манай Советскэ искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй тогтониһон нэгэ һайн заншалынь болбол хүдөө ажалай гол гол хүдэлмэриин хаһада уранһайханай бригаданууд, ансамбльнууд ба театрнуудые колхоз, совхоз ба МТС-үүдтэ гаргажа, ажалшадай ажалай хоорондын амаралтануудые удхатай һайнаар үнгэргэлсэхэ болон хүдэлмэриинь саг болзоротонь шанар һайнтайгаар дүүргэлсэхэ ябадалда хамһалсадаг байһан заншалтай.

Тогтоноһон тэрэ һайн заншалай ёһоор, Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театр болбол үнгэрэгшэ хабарай тарилгын үедэ уранһайханай бригадые аймагуудаар гаргахаһаа гадна, энэ июниин шэнээр драмын театрые хүсэдөөрэнь Хориин ба Хэжэнгын аймагуудта пара хахадай болзорто ябахаар гаргаба. Мүн тэрэшэлэн, гараха һарын шэнээр театрын оперо-баледэй ансамбльнууд долоо найман аймагуудаар үбһэ тарянай хуряалгын хаһада ябахаар бэлэдхэгдэжэ байна.

Энэ харюусалгатай ажалые амжалтатай һайнаар түйлахын тула, хэхэ ажалайнгаа шанарай талые түбхын түрүүндэ бодолсохонь шухала. Тиимэ дээрэһээ, хүдөө аймагуудаар гараһан ба гараха театр ансамбльнуудай репертуарнуудые тон шухала дээрэ бодожо, драмын театрын репертуарта гурбан томо спектакльнуудые багтаажа гаргаба. Тэрэ репертуарта багтаһан спектакльнууд гэхэдэ: бурят-монгол арадай уранзохеолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Х. Намсараевай „Тайшаагай ташуур" гэжэ хориин бурядай түүхэһээ абтажа бэшэгдэһэн зохеол, Н. Балдановой „Байгалай загаһашад" гэжэ Эхэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай тухай зохеол ба ород арадай агууехэ уранзохеолшо А. Н. Островскиин „Залинта аадар" гэжэ зохёолой оршуулга—эдэ гурбан зохёолнуудые абажа гараһан байха юм. Ябахаар бэлэдхэгдэжэ байһан оперо-баледэй ансамбльнуудай концертын программануудта ород, бурят ба бэшэ бэшэ олон яһатанай шэнэ хуушан дуунууд ба танецууд, мүн тэрэшэлэн жэжэ зохеолнууд оролсохо.

Хүдөө аймагуудаар Гүрэнэй Ленинэй орденто театрын түрүү һайн хүнүүд гаралсаһан ба гаралсаха байна. Жэшээлхэдэ, драмын театрын ажалшадай дунда: РСФСР-эй габьята артистнууд Генинов Ч. Г., Ильин А. С., БМАССР-эй габьята артист Ринчино Б. Ц. болон түрүү һайн артистнууд Шагжин Ц. Г., Шангина Ю. П., Халтагарова С. М., Николаев П. Н., ассистент-режиссер Аюшин Б. Г. гэхэ мэтэ артистнууд. Ябахаар бэлэдхэжэ байһан оперобалетна ансамбльнуудай дунда: БМАССР-эй арадай артист Халмитов В. К., БМАССР-эй габьята артистка, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Гомбоева-Язынова К. П. БМАССР-эй габьята артистнууд Балдаков Б. Н., Петрова Н. К., Иванов Ф. С. ба түрүү артистнууд Арсаланов А. А., Лыгдэнова В. Д., Жигжитова А. И., Бадмаев Ц. Б. гэхэ мэтэ артистнууд гаралсаха байна.

Хүдөө аймагуудта гараһан артистнууд болбол өөһэдынгөө гол хүдэлмэринүүдые хэхэһээ гадна, олониитын гэгээрэл болбосоролой хүдэлмэриие дэбжүүлхэ ябадалда шууд туһалалсаха ёһотой. Олониитын һонирхолтой лекцинүүдые эмхидхэлсэхэ, ханын һонина хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ туһаламжа хүргэхэ ба хүдөөгэй уранһайханай кружогуудай хүдэлмэриие һайжаруулха ябадалда заабари туһаламжа хүргэхэ уялгатай. Энэ хүдэлмэри болбол манай театрын ажалшадай хэхэ хүдэлмэриин нэгэн гэжэ мэдэхэнь шухала.

Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто театрын зорилго хадаа, ганса халуун хүдэлмэриин хаһада хүдөө колхозуудаар бригада ансамбльнуудые гаргахаар дүүрэхэ бэшэ, саг үргэлжэ театраа бүтэн бүрин зандань гаргажа, гэгээрэл болбосоролой хүдэлмэриие хүгжөөдхэн дэбжүүлхэ ябадалда туһалалсаха хэрэг болоно. Иимэ шухала зорилгые байбашье һаа, зарим томо томо колхозуудта таарамжатай клуб үгы байхаһаа гадна, уншалгын гэр, улаан буланшьегүй колхозууд байдаг байна. Мүн тэрэшэлэн, дайнай урда тээ һайн һайн клубтайшье колхозууд байһан аад, зарим „ухаамгай" түрүүлэгшэдэй гэмээр клубаа ондоо хэрэгтэ хэрэглэжэрхибэгү, али гэбэл, оройдоошье „хэрэглэжэрхиһэн" түрүүлэгшэнүүд байха. Энэ болбол тон ехэ һаад түбэг ушаруулжа байха юм. Тиимэ байһан дээрэһээ, партиин аймагай комитедүүд, аймагай соведүүд, колхозой правленинүүд болон парторганизацинууд тон халуун һанамжаяа табижа, һаад түбэг ушаруулдаг дутагдалые усадхаха бэзэ гэжэ найдана.

НАМЖИЛ БАЛДАНО,
Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто театрын уралан хүтэлбэрилэгшэ, РСФСР-эй искусствын габьята ажал-ябуулагша.

АРТИСТНУУД ХОРИДО

Һаяхан Улан-Удэһээ Хориин аймаг ошоһон Ленинэй орденто Бурят-Монголой Гүрэнэй хүгжэмтэ драмын театрын драматическа бүлэгэй артистнууд июниин 9-эй үдэр Хориин аймагай социалистическэ культурын байшанда „Тайшаагай ташуур" гэжэ зүжэг харуулба.

Тус үдэр аймагай центрын хүдэлмэришэд, албахаагшад, ахалагша классуудай һурагшад ба колхознигууд хамта 300 гаран хүн Хоридо Дымбылов гэжэ тайшаагай байгаа үеын урданай байдалые харуулһан энэ зүжэгые хаража ехэ һонирхоһон байна.

Энэ һарын 11-һээ 20 болтор аймагай колхозуудай гэшүүд эмжээгээр центр ерэжэ, тус театрын артистнуудай харуулха зүжэгүүдые хараха юм.

Һүүлээрэнь театрын артистнууд Хэжэнгын аймаг гараха байна.

ГИДРОЭЛЕКТРОСТАНЦИ БАРИГДАБА

Иволгын аймагай „Авангард" гэжэ колхоз гидроэлектростанци һаяхан барижа дүүргээд, ашаглалгада оруулба.

Энэ электростанци болбол колхозой бүхы ажахые ба колхознигуудай байрануудые гэрэлтүүлхэһээ гадна, „Таежник" гэжэ промартелиие электрын хүсөөр хангаха шадалтай байна.

М У У М Э Х Э

Улан-Удын Сталинай нэрэмжэтэ үйлсын 35-дахи гэртэ 65 наһатай уранзурааша Сергей Прокопьевич Кузнецов һуудаг. Тэрэ хүнэй хоёр хүл газар тулгалжа шадахагүй, мүсын хабдартай. Тиимэһээ хоёрдохи группын инвалид болонхой юм. Гадна хоёр нюдэдынь түлгүү хаpалган байна. Хэды тиимэшье һаа, портрет, ковер, картина зураха нягта нарин тиимэ ажалтай байна. Мүн манай городой нилээд олон организацинуудай гаршагууд энэ хүнэй 50 жэлдэ зураг зураһан шэ цабаритай гараар хэгдэһэн ба хэгдэжэшье байдаг.

Сергей Прокопьевич Кузнецов алба налогые гүйсэд түлэхэһөө гадна ганса басагандаа тэдхэмжэ хододоо үгэжэ байдаг байба. Харин хорёод наһатай басаганиинь Дунда Азида байгаа. Алма-Ата городто 6-дахи жэлээ хүдэлдэг байба. Лида басаганһаа бэшэ ойрын хүн—үтэлхэ сагта хараха хадагалха үхибүүн энэ хүндэ үгы юм. Тиимэһээ заримдаа өөрынгөө хоолойе хаһажа, холо байһан басагандаа мүнгэ эльгэжэ байгаа.

Басаганиинь хэдэнтэ удаа «үбшэн ядасуур болоод больницада хэбтэнэб» гэһэн мэгдүү яаруу телеграммануудые ба бэшэгүүдые эльгээжэ, энхэрэн хайралдаг эсэгынгээ һанаа сэдьхэл зобоодог һэн. Тиимэ муу мэдээсэлэй ерэхэдэ, С. П. Кузнецов ялайһан сайһанаа яаралтай шамдуу эльгэдэг байгаа.

«Хүлөөрөө ошоһон бусаха, хүлдүүрээр ошоһон бусахагүй»—гэдэг гуримаар Сергей Прокопьевич басагаяа саг үргэлжэ хүлеэжэ дурдажа һуугаа. Үнэн дээрэ наһа хүсэһэн бухгалтерай мэргэжэлтэй басаганиинь наһатай болоһон инвалид эсэгэдээ туһалха уялгатай байгаа гэбэшье, Сергей Прокопьевич басаганһаа туһаламжа хүлеэдэггүй байба.

«Аба би танаа хараһайб гэжэ ехэтэ хүсэнэб. Хүдэлмэриһөө гаража, хододоо хамта байхаар тандаа бусаха һаналтайб. Намда вызов саарһа эльгээгты» гэжэ хэдэнтэ удаа басаганиинь эсэгэеэ баясуулан бэшэгээр мэдүүлбэ.

Эсэгэнь ашата басагаяа ерүүлхэ гэжэ али болохоор оролдобо. 1946 оной апрель һарын эхин үе байгаа. Сэлмэг алтан наратай сэнхир номин нэгэ үдэр газаaһаа ороһон залуу эхэнэр:

— Үү, абамни!—гэжэ тэбэршэбэ.

— Басагамни!—гэжэ ухаа алдан угтаһан эсэгынь али зэргэ уярһан уйлаһые хэлээдшье яалтайб!

Ерэһэн басаганиинь шэг шарайгаар улаахан, бэе маряагаар үбдэһэнэй янза хэлбэришьегүй һаа, хубсаһа хунар муутай байба. Тэрэ мүртөө хамаг унтари хэрэгсэлнүүдээ түмэрзамай багажда табиһан байжа, эрьехэ гэжэ үдэр бүри ошодог байба. Басаганайнгаа ерэһэндэ баясаһан эсэгэнь бараг һайн туфли, шэнэ платье, малгай гэхэ мэтые абажа үгэбэ. Мүн түрэһэн үдэрэйнь бэлэг болгожо мүнгэ бэлэглэбэ.

—Ши, басаган амараа хадаа ажалда орохо болоо бэзэш,—гэжэ эсэгэнь нилээд олон хоногой үнгэрһэн хойно хэлэбэ.

—Би ажалда орожо, һайн байра абаха болооб,—гэжэ эсэгээ найдуулан баясуулба. Басаган библиотекэһээ ном асараад, уншажал, уншажал хэбтэдэг, эсэгэнь хүнэй захилга дүүргэжэ, үдэр һүнигүй үргэһэ нойроо мартатараа һуужал, һуужал байдаг байба.

Үшөө хэдэн үдэрнүүд хубилалтагүй үнгэрбэ.

Нэгэ үдэр басаганиинь машинаар бэшэһэн повесткэ бариад гүйжэ оробо.

—Энэ юун бэ? Хайшаа мэгдэбэш?

—Командировкодо, самолёдоор...

—Хаана?

—Хитад... Чанчунь город...

—Ямар хэрэгээр?

—Тэндэһээ 62 шархатаһан хүнүүдые асархамнай. Медицинскэ сестрагаар.... военкомадаар... 7—15... Аэродром...—гэхэ мэтэ үгэнүүдые үг-маг хэлээд мэгдэн байжа хубсалба.

Тиигэжэ яаралтайгаар басагаяа мордохуулһан эсэгэнь хоёр хоноод байхада «һайн ниидэжэ ябанаб. Лида» гэһэн телеграмма абаба. Үшөө нэгэ үдэр үнгэрнэ... «Хүрэжэ һайн ерээб» гэһэн телеграмма абажа, эсэгэнь бүришье сэдьхэлээ амарба. Тэдэ телеграммануудай бланканууд дээрэ Улан-Удын почтын штамп болон шалгагша Бурлакова гэгшын тамганууд байба.

Лидын Хитад ниидэһэнһээ хойшо 3 хоног үнгэрбэ. Сергей Прокопьевичын хүршэ эхэнэрэй базар ошоходо Лида басаган сүүмхэ соо мяха, һүн хоёрые бариһан өөрынгөө «хоёр хүлтэ самолёдоор» табижа ябаба гэхэ.

—Ши хаанаһаа ябабаш?

—Дуугай, хүндэ бү хэлэ, эсэгээ мэхэлээб.

—Юундэ мэхэлбэш?

—Алма-Ата мордохомни... Таниха оёдолшындоо байнаб... Тэндэ минии эрэ нүхэрни бии юм,—гэбэ.

— Телеграмма хаанаһаа ерээб?

—Би хуурмаг телеграмма табяаб.

Тэрэ эхэнэр эсэгыень гомдоохоһоо зүрхэ алдажа, тэрэ үдэр хэлэбэгүй. Инаглажа энхэржэ һууһан түрэһэн басаганайнгаа иигэжэ муу муухай мэхэ хэхые дуулаһан эсэгынь түлгүү нюдэд уһатажа, бэшэгдэжэ байһан гаршагуудайнь үзэгүүд унжагар утанууд болжо харагдаба.

«Үнэн сэхэеэ хэлэхэеэ яагааб даа? Мүнөө болгоод иимэ юумэ дуулахын түлөө би хори гаран жэлдэ оролдоо гээшэ гүб? Танаа хараад бусахаяа үсөөхэн хоногоор ерээб гэжэ үнэн сэхэеэ хэлээ һаань холошье һаа, басагатайб гэжэ сэдьхэл дүүрэн, сээжэ һонор һууха байгааб»,—гэжэ эсэгэнь мүнөө хүртэрөө уйдажа уйлажа, гомдожо голхоржо һууна. Мүн ковер, картина зурахаяа бэлэдхэһэн хэдэн метр полотно болон шэрэ абажа ошоһыень хожомынь үгылбэ.

Иигэжэ, эсэгын ганса басаган, баяр мэндээшье хэлсэнгүй баабайнгаа дура сэдьхэл гомдоожо далда нюусаар мордобо.

Энэ болоошо ушар тухай ба тэрээнэй гол үндэһэн тухай бодожо үзэхэ хэрэгтэй байна. Тиихэдэ уншагшадай урда «хэн гэмтэйб?» гэһэн асуудал гарана. Өөрынгөө басаганай бишиихан байхада, түрэһэн эсэгэдээ ба зон нүхэдтөө үнэн сэхэ ябаха шанарые хүмүүжүүлжэ шадаагүй байһан эсэгэнь гэмтэй гү? Али тэжээжэ дэбжүүлжэ хүн болгоһон ба һүүлэй үе болтор хойноһоонь саг үргэлжэ һанаата болон һууһан эсэгээ тоножо мэхэлжэ ябаһан басаганиинь үлүү ехэ гэмтэй гү? Тэрэ басагые 7 жэлдэ өөрынгөө ханын дунда анханда хүмүүжүүлһэн һургуулиин зэмэшье байлсажа болоно гү? Худал хуурмаг телеграммада гүрэнэй учрежэдениин тамга сохижо эсэгэ басаган хоёрой хахасажа, советскэ нэгэ бүлын һандарха замда, туһалагшадай гэм баһал байлсана гү? Уншагшад ямараар һанаха байнаб?

Өөрынгөө иимэ ябадалаар советскэ залуушуудай арюун габьята нэрэ түрые урма һэшхэлгүйгөөр хухалһан Лида басаган хамагай түрүүндэ зэмэтэй гэжэ һанагдаа.

Манай үедэ харагдаһан нэгэ сэдьхэл баясама баримтые энэ ушартай зэргэшүүлэн хараябди. Калинин городто Анна Кулагина гэжэ эхэнэр һуудаг. Тэрэ эхэнэрэй ганса хүбүүн дайнай фронтдо алагдаһан байба. Мүнөө үедэ тэрэ эхэнэрые Лида Кононенко гэжэ хорёод наһатай эхэнэр эхэшэлэн абаад, үргэжэ хаража байдаг. Тэрэ эхэнэрэй эрэ нүхэрынь Анна Кулагинагай ганса хүбүүнэй ами бэеэ үгөөшэ арюун хэрэгтэй түлөө алуулаа. Мүн дайнай эхиндэ Лида Кононенко инаг эхэ эсэгээ һураггүй алдаһан байгаа. Тиимэһээ советскэ залуу тэрэ эхэнэр мүн дайнда хохидоһон тэрэ эхэнэрые өөрынгөө түрэһэн эхэ шэнги хаража, өөрынгөө арюун дурлалые зорюулһан байна. Манай орон соо энэ мэтын сэдьхэл хүдэлгэмэ баримтанууд илангаа дайнай үедэ олон гараа. Дайнда үншэрһэн хүүгэдые үхибүүшэлжэ абаха ябадал ёһо гурим болонхой.

Иигэжэ, советскэ гүрэн соо түрэһэн ба хүмүүжэһэн хоёр Лида басагадай нэгэниинь үлбэр үбшэн эсэгэдээ туһалхагүй байхаһаа гадна муу муухайгаар орхиһон байна. Нүгөөдэнь тон ондоо, урдань хараа үзөөгүй эхэнэрые түрэһэн эхынгээ түлөө үргэжэ, советскэ арад зондо магтаалтай һайхан хэрэг ажал хэжэ байха юм.

Дээрэ хэлэгдэһэн уйдхарта баримта эсэгэ ба хүүгэдэй дундахи харилсаан тухайда, арсаатай бэшэ онсо шухала асуудалые дахяад үргэнэ гээшэ. Өөрынгөө муу хэрэгээр манай ороной залуушуулай наратай сэлмэг огторгойе эшэгүүриин харуулээр хиртээн бузарлажа байһан Лида Кузнецовае яаха ушартайб? Тэрэ эхэнэрэй ябадалые хуулита ёһоор шүүмжэлжэ, зэмэдэ хандуулха хэрэгтэй гү, али хожомой сагта өөрынь магад мэдэржэ бэеэ муулаха уйдахые хүлеэхэ гү? Түрэһэн эсэгээ иигэжэ мэхэлһэн эхэнэр өөрынгөө эрэ нүхэрые, хамта хүдэлэгшэдөө, совет гүрэниие саашадаашье мэхэлхэ тонохогүй гэжэ хэлэхэнь һэжэгтэй. Мүн өөрынгөө хүүгэдые энэ эхэнэр ямараар хүмүүжүүлхэ гээшэб гэжэ һанамаар. Сергей Прокопьевич Кузнецов энэ хэрэгэй һүүлдэ юу хэхэ ушартайб? Эдэ бүгэдэндэ харюусахань бэрхэтэй байна.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

РЕДАКЦИҺАА: Дээрэ бэшэгдэһэн статья гэр бүлын харилсаа тухай ба советскэ залуушуулай сэхэ сэбэр ябадалые сахиха тухайда хэлэжэ үгэнэ. Тиимэһээ энэ бэшэгдэһэн ушар тухай өөһэдынгөө һанамжые болон ондоо онсо баримтануудые эльгээхые хүндэтэ уншагшадһаа хүлеэнэбди

КОЛХОЗНО-СОВХОЗНО ТЕАТР

Олоhон амжалтаа уламаар бэхижүүлжэ, хүдөөгэй ажалшадай культурна эрилтые бүри hайнаар хангахыень бурят-монгол арад хүлеэжэ байна

„АРТИСТ БАЙХА ГЭЭШЭ— АГУУЕХЭ ХЭРЭГ“

Самойлова-Мичурина

...ой агууехэ артист ...н иигэжэ хэлээ: ...ансахан лэ газаа ...нь дууряажа ро... бэлэдхэгты. Га...нь ямаршье адли ...haатнай хүйтөөр ...лан байха... Үгы! ...н зүрхэндэнь шур...гты, хүнэй зүр...эгээ нюуса булан... ...удалан танигты. ...ан хүнэйнгөө ...нь орожо шадаха ...г. Энэ хадаа ажа...не шэнжэлэн мэдэ...радhaa абаhанаа ...идо уран нарин ...болгожо бусааха ...ээлэнэ. Ажабай... ...ба арад зониие мэ...роние үнэншэмэ ...р наадаха гээшэ ...ла шадагдахагүй ...болоно. Би наада...а байhан дээрэhээ спектаклиин удаа колхознигуудаар хөөрэлдэжэ, дутуу дунданануудаа саашадаа зайлуулан абадаг байнаб. Ажабайдалые тон наринаар ба дүүрэнээр шудалан мэдээд байхада зүжэгые ойлгосотой hайнаар табижа болохо.

Манай театрын залуу артистнар хододоо колхознигуудай дунда ажаллажа ушарhaa үдэр бүри, саг бүхэндэ ургажа байдаг.

Колхозой театрта урган дэбжэhэн ушарhaa би өөрынгөө театраар хододоо омгорхон ябадаг байнаб.

Б. ВАМПИЛОВ,
БМАССР-эй габьяата артист, колхозно театрын режиссер.

АРТИСТЫН НЭРЭЭР ОМГОРХОНОБ

... колхозно-сов...театрын коллектив колхозуудаар зүжэгүүдые ха...таяа хамта Ста...дүрбэдэхи табан...о хүдөө ажалай ...бигдаhан айхаб...о зорилгонуудые ...ю гэжэ колхоз...ые урялдаг. ...ын эхэнхи пьесэ... колхознигуудай ...ба габьяата ехэ харуулна. Тии... колхозой хүнүү...азуудые колхоз...а этигэмэ hай...руулха хэрэгтэй. ...бол артистнарта ...й ба харюусал...үргэ болоно. ...э колхознигой ...зорилго, аяг зангые гүнзэгыгөөр мэдэхэгүй haa, дүүрэн шанартай образ бии болгожо шадагдахагүй гээшэ. Тиимэhээ жэл соо манай театрын коллективэй 9 hара колхозуудаар ябаад байхадань артистда туhаламжа болоно.

Би зүжэгэй hүүлдэ, тэрэниие харахан тухайдань колхознигуудай hанал үзэмжэ дуулажа тэдэнэртэй хөөрэлдэдэг байнаб. Өөрынгөө ажал тухай hайн сэгнэлтэ дуулабал минии баяр хэлэшэгүй ехэ боложо, артистын нэрээр омгорходогби.

Д. ДАГБАЕВА,
БМАССР-эй габьяата артистка.

...ҮЖЭГӨӨ ЭРХИМЭЭР БЭЛДЭХЭ УЯЛГАТАЙБДИ

...та хүдэлhэн саг ...шлээд олон бэр...нүүдые үзэбэшье, ...гэдые дабажа ша... байнаб. Теат...ллектив соо хү... артист бүхэнэй мэргэжэл саг ...э hайжаржа бай...дэнэр мүнөө үеын ...дые харуулха...нэ пьесэнүүдтэ ...образуудые хү...хозуудаар хара...ладаг байнабди. ...нютагуудай театр ...ад искусствын ...р айхабтар hо...ог болоо. ...тол багатай пье...бэа муугаар паа...абал театр ха...й эрилтэ яаба...гагдахагүй. Тиимэhээ табиха зүжэг бүхэнөө дүүрэн шанартайгаар бэлдэхэ ба үнэншэмэ гоё hайханаар харуулха уялгатайбди. Энэ арад зоной эрилтые хангахын түлөө бидэнэр арадай өөhэдынь байдалые ажаглажа, тэдэ ажаглалтануудаа үдэр үдэрэйнгөө хүдэлмэридэ хэрэглэнэбди. Манай аха нүхэдэй туhаламжа бидэнэй амжалта туйлаха ябадалда айхабтар туhалдаг ба туhалхашье байна.

Үргэн арадта өөhэдынгөө уран hайхан мэргэжэлые харуулан ябаhанаа мэдэхэдэ бидэнэрэй сэдьхэл баясан ябадаг.

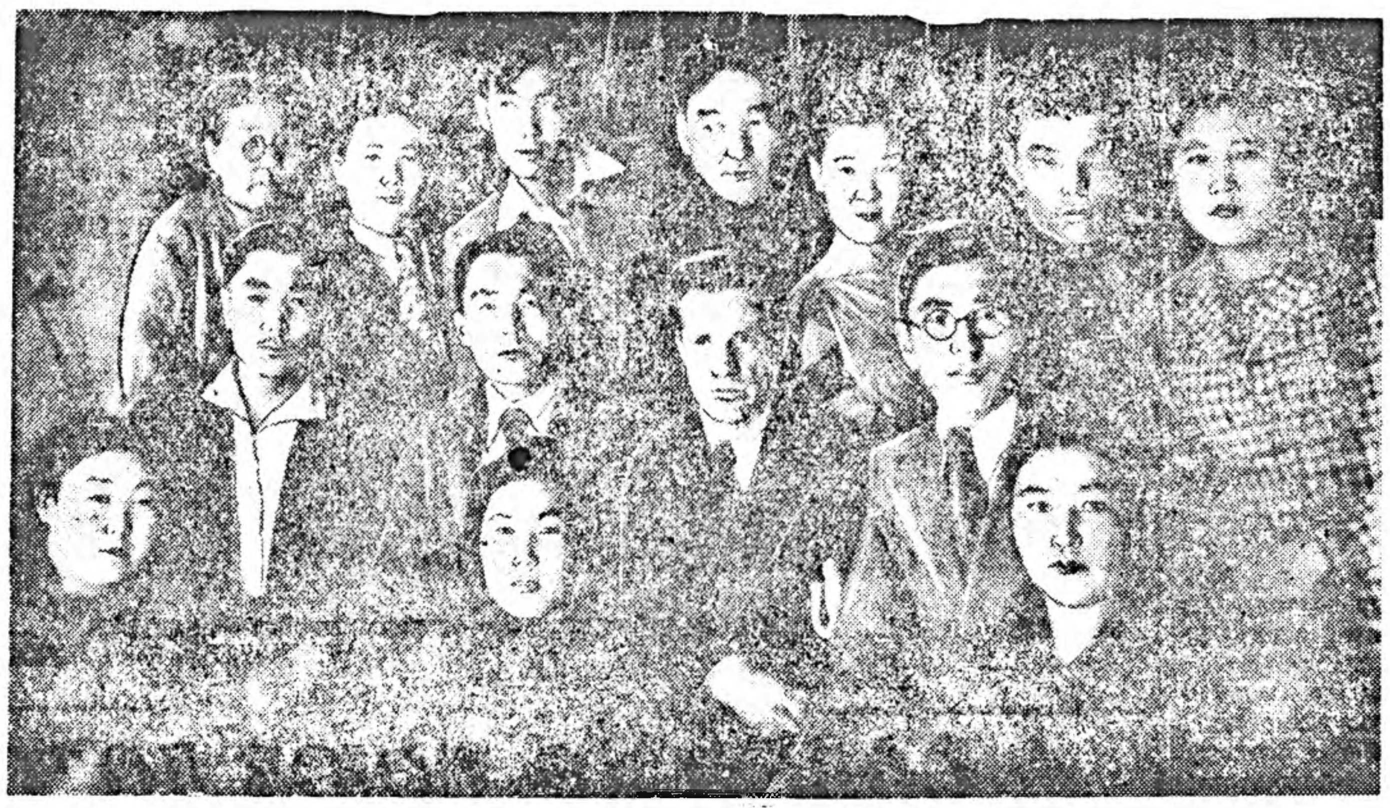
артист Ц. БАЛДАНОВ.

Баясхалангай үгэ

...рын районой Хар...сельсоведэй Киро...амжэтэ колхозой ...нигууд танай ...харуулhан про... ...э ехээр hайшаа...тиимэ hайнаар ха...зүйлнүүдые бэл...түлөө нилээд ехэ ...гэрдэhэн байна ...дэнэбди. Тэдэнэр арад зоной урда hайн шанартай наадачуудые харуулха хүнгэтэ уялгаяа hайн мэдэрhэн гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Саашадаа өөhэдынгөө хүдэлмэридэ уранhайханай эрхим амжалтануудые туйлахые ехэтэ хүсэнэбди.

Г. НАЙДАНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Колхозно-совхозно театрын хүтэлбэрилэгшэд ба зарим артистнар hууна. Наада талаhаа (зүүн гарhaa) артистнууд А. АЛЕКСЕЕВА, У. НАЙДАНОВА, У. ТАНГАНОВА. Дундань (зүүн гарhaa) театрын режиссер БМАССР-эй габьяата артист Б. ВАМПИЛОВ, директор Г. БАТУБАЕВ, уранhайханай хүтэлбэрилэгшэ С. КРАСНЫЙ, артист И. ДАРМАЕВ. Ара таладань (зүүн гарhaa) костюмай цехые даагша М. ПРИКАЗЧИНОВА, артистнууд: Ц. ЖАМБАЛОВ, Ц. БАЛДАНОВ, Ц. ДАМДИНОВ, БМАССР-эй габьяата артист Д. ДАГБАЕВА, артистнууд Д. ТАПХАНОВ, Г. ЯКОВЛЕВА. А. Красавцевагай фото.

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ КОЛХОЗНО-СОВХОЗНО ТЕАТРЫН ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМ

* * *

Г. БАТУБАЕВ,
колхозно-совхозно театрын директор.

* * *

Бурят-Монголой колхозно-совхозно театр 1938 ондо эмхидхэгдэhэн юм. Энэ театрын творческо хүдэлмэрилэгшэд мүнөө Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто хүгжэмтэ-драмын театрын артистнар болоод хүдэлмэрилжэ байhан, Чайковскиин нэрэмжэтэ театрально-хүгжэмэй училищиие дүүргэжэ гарагшадhaa ба мүн уранhайханай самодеятельностьдэ хабаадагшадhaa бүридэhэн бэлэй. Театрын тон залуухан коллектив республикын колхознигууд, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд ба хүдөөгэй интеллигенциие уранhайханай талаар хангаха тон ехэ хэрэгые бэелүүлхын түлөө хамсыгаа шаман ороhон юм.

Театрын коллектив уранзохёолшо Шадаевай зохёоhон „Мэргэн“ гэжэ зүжэг, багахан программатай концерт анха түрүүн табижа колхознигуудта харуулхадаа, тэдэнэй зүгhөө халуун hайшаал хүлеэhэн байгаа. Энэнь театрын коллективые ехээр урмашуулhан юм. Тиигэжэ тон ехэ халуун хүсэлэл гаргажа энэ коллектив жэлhээ жэлдэ урган хүгжэжэ ба творческо талаараа бэхижэжэ ороhон байгаа.

Удаахи хоёр жэлэй турша соо театрын коллектив драматургнууд Н. Балдано ба Эдэлиин зохёоhон „Горхоной сэада талада“, С. Метелицын „Эсэгэ“, Ж. Тумуновай „Шоолой“ ба «Сэсэгма“ гэжэ ажабайдалай комединүүд, Гольдониин „Гостиницын эзэн эхэнэр“ гэжэ ба бусад зүжэгүүдые табиhан байгаа.

Театрын артистнууд өөhэдынгөө культурна ба политическэ хүгжэлтын хэмжээе болон актерой мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг байгаа. Творческо талаар ургажа, шадабаритай артистнар боложо шадаhан нүхэд Ц. Б. Дамдинов, И. Д. Дармаев, Ж. Цыренов, А. Г. Трубачеев, БМАССР-эй габьяата артистка Д. Ш. Дагбаева, театрын режиссернууд-габьяата артистнар Б. Н. Вампилов ба Н. Е. Миронов, артистнар Г. Б. Дарижапов, У. Т. Танганова, В. Н. Шаракшин, Э. Балданов ба М. Найданова гэгшэд харагшадай урда амжалтатайгаар наадажа, тэдэнэй hайшаал хүлеэдэг юм.

Театрын тогтоhоной түрүүшын жэлнүүдтэ тэрэнэй коллективтэ али олон бэрхэшээлнүүд үзэгдэдэг hэн. Театр түрүүшын үедэ уранhайханай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдөөр дутамаг, үйлэдбэриин-техническэ цех ба үйлэдбэриин база үгы байhан юм. Эдэ бэрхэшээлнүүдые театрын творческо коллектив зоригтойгоор дабан гаража, үдэр ерэхэ бүри урган хүгжэжэ байдаг hэн.

Дайнай үедэ театр 5—7 хүнhөө бүридэhэн уранhайханай бригадануудые эмхидхэжэ, „хамаг юумээ фронтдо хамаг юумээ илалтада зорюулая“ гэhэн темэтэй программаар республикын аймагуудта гаража колхозник-харагшадые ажалай габьяада зоригжуулдаг hэн. Энэ үедэ колхозно театр Н. Балданогой „Байгалай эзэгэhашад“, СССР-эй арадай артист Г. Цыденжаповай „Снайпер“ Стальскиин „Габьяа“ гэжэ зүжэгүүдые табиhан байна. Дайнай үедэ колхозно театр республикын бүхы аймагуудта хэдэн дахин гаража, колхознигуудта зүжэг наада, концерт харуулхаhаа гадна Читын ба Иркутска областьнуудай национальна округуудта гастрольнуудта гараhан юм.

Колхозно театрын артист гансахан сцена дээрэhээ уран hайханай талаар харагшадые уряалхаар хизаарладаг бэшэ, харин эдибхитэй агитаторнууд байhан ба колхознигуудай ажахын ба политическэ кампанинуудые үнгэргэхэ хэрэгтэнь тэдэнэй эрхим туhалагшад байhан юм. Гадна хүдөө нютагай уранhайханай самодеятельностьдэ туhаламжа үзүүлхэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэhэн байна гээшэ.

Дайнай жэлнүүдтэ өөhэдын транспортгүй дээрэhээ ябгаар ябаха гэхэ зэргын бэрхэшээлнүүдэй ушардаг байгаашье колхозно театр 1943—1944 онуудта амжалтатайгаар хүдэлмэрилэн байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай жэлнүүдтэ колхозно театрын хэhэн хүдэлмэридэ республикын правительство үндэр дээдэ сэгнэлтэ үгэhэн юм. Тиихэдэ театр БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан байна. Мүн артистнар Вампилов, Дагбаева гэгшэдтэ БМАССР-эй Габьяата артист гэhэн нэрэ зэргэ олгогдоhон ба 8 хүн БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаhан байгаа. Гадна театрын бүхы хүдэлмэрилэгшэд „1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хэhэн шэн габьяата ажалай түлөө“ гэhэн медаляар шагнагдаhан байна.

12 артистнарай творческо командировкодо Москва ошожо ерэhэниинь тэдэнэй творческо ургалтада ехэхэнээр туhалhан байна. Манай театр А. Шадаевай зохёоhон „Хабарай баяр“ гэжэ зүжэг наада БМАССР-эй габьяата артист Вампиловай зохеон табиhан ба уранзураша Эксельбиртын шэмэглэн гоёоhон ёhоор бэлдэжэ комиссида hаяхан тушаажа үгөө. Гольдониин зохеоhон „Хоёр господинай барлаг“ гэжэ зүжэг театрын уранhайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ С. В. Красныгай хүтэлбэрилэн табилгаар ба БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулгаша Тиминэй шэмэн гоеолгоор бэлэдхэжэ, тушаахаа байнабди. Мүн лэ hаяар ород бурят хэлэн дээрэ тон ехэ концертнэ программа бэлэдхэгдэхэ юм. Энэ программые Түнхэнэй аймагай колхознигууд-харагшадта июль соо харуулхабди.

Республикын аймагуудаар ябахадаа тэндэ хүүгэдые уранhайханай талаар хангаха ябадалай эмхидхэгдээгүй байhаниие хараhан дээрэhээ, бурят кукольна театр эмхидхэжэ, мүнөө үедэ Закаменай, Зэдын ба Ториин аймагуудай хүүгэдтэ өөhэдынгөө кукольна номернуудые харуулжа байнхай. Тэрэнэй программада Ч. Цыдендамбаевай, Ч. Н. Гениновэй зохёоhон зүжэгүүд ороно.

Театр болбол 1946 ондо Түнхэнэй, Байкало-Кударын, Заиграйн, Бичурын, Мухар-Шэбэрэй, Ивэлгын, Сэлэнгын, Закаменай, Ториин аймагуудта СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада ба тарилгын кампанида зорюулагдаhан тусхай программатайгаар гаража ерэhэн юм.

Манай республикын табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаhан ажахын ба культурна байгуулалтын хүгжэлтэ тухай өөрынгөө репертуар соо эли тодоор харуулха тон ехэ зорилго манай театрын коллективэй урда табигдаад байна. Тиимэhээ Бурят-Монголой хэдэ хэдэн авторнууд та зохистой зүжэг зохёохо захил мүнөө хэгдээд байна гээшэ. ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тусхай шиидхэбэреэр театрын творческо ургалтые hайжаруулхын зорилгоор театрын урда хэдэ хэдэн зорилгонууд табигдаhан байна. Мүн Бурят-Монголой колхозно-совхозно театрын хүгжэлтэдэ туhаламжа үзүүлхэ хэдэн олон хэмжээ-ябуулгануудые абаха гэжэ шиидхэгдэhэн байха юм.

Театрын коллектив өөhэдынгөө идейно-политическэ ба уранhайханай творческо бэлэдхэлэй хэмжээе дээшэлүүлхын түлөө үдэр бүри шууд зүрхэтэйгөөр хүдэлмэрилхэ байна гээшэ. Бурят-Монголой хүтэлбэрилхы организацинуудай халуун туhаламжа абан хүдэлмэрилжэ, ВКП(б)-гэй Обкомой ба БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй табиhан зорилгые колхозно театрын коллективэй амжалтатайгаар дүүргэжэ шадахань лаб-тай.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ УЛАМ ДЭШЭЭЛҮҮЛХЫЕНЬ ХҮСЭЕ

Республиканска колхозно театр манай „Улаан Одон“ колхоздо ерэжэ өөhэдынгөө hонирхолто программые харуулба. Театрын коллективэй харуулhан ород ба бурят танцанууд, плясканууд болон дуунуудай номернуудые ехэхэн hонирхолтойгоор манай колхознигууд хараба. Театрын коллективэй харуулhан нэгэ үзэгдэлтэй пьесэнүүд ба скетчнүүд мүн лэ ехэхэн ойлгуулламжын удхашанартай байна.

Мүн тэрэшэлэн манай колхозой дутуу дунда зүйлнүүдые, зарим нүхэдэй хамтынгаа зөөридэ хайша хэрэгээр хандадаг ба ажалдаа ханаггүй байдаг ушарые шүдэрхэг хоротойгоор наадалан харуулха шухала байна гэжэ бидэнэр hананабди.

Тэрээнhээ гадна колхоудай эрхим нүхэдэй жэшээтэ ажалые ба тэдэнэй hайн үүсхэл нэбтэрүүлхэ пьесүүдые бодото байhан материал дээрэhээ абажа харуулха шухала. Мүн шэнэ дуунуудые олоор шудалха болон арад зоной дунда нэбтэрүүлэн тараахада колхозно театр hаналаа хододоо табиха байха гэжэ бидэнэр хүсэнэбди.

Хабарай болон зунай хүдэлмэринүүдэй үедэ манай аймагта ерэжэ, колхознигуудта зүжэг наада харуулха тон шухала байна гэжэ найдаха ба хүлеэн үлэхэ байнабди. Өөhэдынгөө дүршэл мэргэжэлые улам бүри дээшэлүүлхые театрын коллективтэ манай колхозой бүхы колхознигууд хүсэнэ.

БАДМАЕВ, колхозой парторг. (Бичура)

ТЕАТР ХАРАГШАДАЙ БАЯР

Нэгэ газарта түбхинөөгүй, ходо зөөжэ ябаха бэрхэтэй байдалда хүдэлмэрилдэгшье haa колхозно театрын коллективэй артистнар өөhэдынгөө рольнуудые hайнаар мэдэдэг ба дүүргэдэг байна. Тиимэhээ ажалшадай культурна амаралтые эмхидхэхэhээ гадна болбосоролой ба ойлгууламжын айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Манай комбинадай ажалшадай дунда 12 концерт табижа, 3.000 тухай хүн зондо өөhэдынгөө үргэн ехэ программые харуулаа. Театрын амжалтые комбинадай хүдэлмэришэдэй магтажа сэгнэhэн дээрэhээ бодоходо, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ театрын коллектив ехээр ургаhан байна.

Артистнар Вампилов, Дагбаева, Балданов, Малакшинова гэгшэд творчествынгоо талаар илангаяа hайн амжалтануудые туйлаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Театрын коллективтэ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахые хүсэнэбди.

ЗАСЛАВСКИЙ, Зэдын комбинадай политотделэй начальнигай орлогшо.

СОЛОВЬЕВ, Зэдын комбинадай групрудкомой түрүүлэгшэ.

АРЮУН ҮҮРГЭЕЭ ДҮҮРГЭЖЭ БАЙГАА КОЛЛЕКТИВ

БМАССР-эй Гүрэнэй Аюулгүйе сахиха Министерствын командовани, партийна бюро болон албахаагшад колхозно театрын программые ехээр hонирхожо харабабди. Залуухан артистнуудhаа бүрэдэhэн коллектив болобошье, өөhэдынгөө бэлэдхэhэн наадануудаар нилээд hайнуд амжалта туйлаа гэхэдэ болоно.

Эбтэй оролдосотойгоор хүдэлhэнэй эсэстэ өөhэдынгөө табиhан бүхы номернуудые үндэр шанартайгаар дүүргэдэг байhандань театрын коллективые харагшад халуунаар угтадаг ба үндэр сэгнэлтэ үгэдэг байна.

Творческо мэргэжэлээ улам бүри hайжаруулжа, искусствын шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, ажалдаа харагдаха али бүхы жэжэ дутагдалнуудые усадхажа байхые хүсэнэбди.

П. ОБУХОВ.

Олон рольнуудые наадааб

Би арбан дүрбэн жэлдэ театрта хүдэлмэрилжэ байнаб. Колхозно-совхозно театрта 1940 онhоо хойшо хүдэлөөб. Артист болоhон сагhaa хойшо би нилээд олон рольнуудые наадааб.

Жэл соо ехэнхи сагаа колхозуудта ябажа үнгэргэдэг дээрэhээ өөрынгөө наадаhан образуудые ажабайдал дээрэ шалгадаг байнаб. Энэ ушар үнэншэмэ дүүрэн образууд бии болгоходо туhална. Өөрынгөө наадаhан роль бүхэниие бэлдэхэдээ хамаг шадабари мэргэжэлээ дүүрэн хэрэглэжэ үни удаан hуралсалай хүдэлмэри ябуулнаб. Мүн хүнэй байдалые хажуу талаhaa нарилан ажаглаха ябадал артистын ажалда айхабтар ехэ хэрэгтэй. Зүжэг бэлдэхэдээ хэгдэдэг репетициhээ гадна, тусгаар ехэ ажал хэжэ өөрынгөө наадаха рольнуудые дүүрэн шанартай болгодог байнаб.

Манай театр өөрынгөө репертуараар мүнөө үедэ үсөөншэг байна. Энэ хадаа Бурят-Монголой драматургнуудай пьесэнүүдые багаар бэшэдэг дээрэhээ болоно. Хүдөө ажалай асуудалнуудые уран гоёор харуулhан драматическа зохёолнуудые бии болгохыень манай драматургнуудhaa хүлеэнэб.

артист Ц. ДАМДИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhaa) „Хабарай баяр“ гэжэ зүжэгтэ: Хунданын ролиие наададаг артист Д. ТАПХАНОВ, хүгшэнэй ролиие наададаг артистка У. ТАНГАНОВА, бригадирай ролиие наададаг артист ...МАЕВ, Норжомын ролиие наададаг БМАССР-эй габьяата артистка Д. ДАГБАЕВА, Дугарай ролиие наададаг артист Ц. БАЛДАНОВ. „Гостиницын эзэн эхэнэр“ гэжэ зүжэгтэ кавалерэй ролиие наададаг Ц. ДАМДИНОВ. И. КРАСАВЦЕВАЙ фото.

БМАССР-эй УРАНЗОХЁОЛШОДОЙ СОЮЗДА

Бурят-Монголой уранзохеолшод республикынгаа 25 жэлэй ойдо эдибхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

1948 он болтор нилээд олон ехэ ехэ зохеолнуудаа бэшэжэ хэблэхэ түсэб зохеогдобо. Манай хуушанай уранзохеолшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Хоца Намсараев болбол колхозно ажабайдал дээрэһээ абтаһан шэнэ повесть бэшэжэ байнхай. Мүн «Далан худал» гэжэ арадай бишиихан үльгэр онтохонуудые найруулха байна. Поэт Цэдэн Галсанов мүнөө «Россида байхань хэндэ һайн бэ» гэдэг ехэхэн поэмые оршуулжа байха юм. Тэрэнэйнгээ хажуугаар «Дайнһаа бусажа ерэһэн герой» гэһэн, темэтэй поэмэ бэшэжэ дүүргэхэ дүтэлөө. Гадна «Мэдэгмааша» гэжэ гүрбан эхир поэмын хоердохи бүлэгые бэшэхэ түсэбтэй.

Драматургнууд Намжил Балдано, Аполлон Шадаев, Жамсо Тумунов ба бусад шэнэ пьесэнүүдые бэшэжэ байна. Намжил Балдано «Байгалай басаган» гэжэ оперын либреттые дүүргэжэ байнхай.

Хэдэн уранзохеолшод сэрэгэй албанһаа табигдаад бусажа ерээ. Тэдэнэй дунда эрхим зохеолшод Жамсо Тумунов, Бато Базарон, Данри Хилтухин, Иннокентий Ким ба бусад бии. Тэдэнэр мүнөө дайнай темэ дээрэ ехэ ехэ повесть, роман ба поэмэнүүдые бэшэхэ түсэбтэй. Жамсо Тумунов «Сүхэбаатар» гэжэ поэмые дүүргээд хэблэлдэ үгэбэ.

Поэт Чимит Цыдендамбаев «Сагаа нуур» гэжэ урданай байдалһаа эхи абаһан роман бэшэжэ байна. Мүн хажуугаарынь нэгэ пьесэ бэшэнэ.

* * *

Ургажа байһан залуу зохеолшодой тоо нилээд олошоржо байна. Мүнөө БМАССР-эй уранзохеолшодой союзда 50 гаран залуу зохеолшод бүридхэгдэнхэй. Эдэнэрэй зохеолнууд газетэнүүдтэ хэблэгдэдэг юм.

Энэ оной намар Улан-Удэ городто эдэ залуу зохеолшодой конференци-семинар үнгэргэгдэхөөр хараалагдаба. Энээн дээрэ үлэмжэ бэлигтэй залуу зохеолшодой зохеолнууд хэлсэгдэхэ ба уранзохеолой теориин талаар лекцинүүд уншагдаха байна.

* * *

Манай уранзохеолшод хүдөө колхозуудаар гаража зохеол шүлэгүүдээ олониитэ арад зондо уншажа үгэхэ байна.

Илангаяа хуряалгын хүдэлмэринүүдэй үедэ колхозуудаар гаража уран зохёолнуудаараа колхознигуудые ажалай баатаршалгада уряалха юм. Тиихэ зуураа түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай очерк, рассказ, шүлэг, дуунуудые зохеожо газетэнүүдтэ хэблэхэ зорилготой.

Ород драмын театрын хүдэлмэри

Ород драмын республиканска театрын коллектив уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ Бурят-Монголой искусствонуудай габьяата ажалябуулагша ба Киргизскэ ССР-эй габьяата артист нүхэр Яков Исаакович Уриновай хүтэлбэри доро „Хүнэй үхибүүн“ гэжэ Шкваркинай пьесэ бэлэдхэжэ байна.

Энэ пьесын гол рольнуудта артистнүүд нүхэд Виктрова, Голубев, Ларина, Серебряков, Ермолова, Каленый ба бусад наадаха байна.

Тиихэтэй хамта тус коллектив Улан-Удэ городой предприятинуудта зүжэг наада харуулна. Июниин үнгэрэгшэ үдэрнүүдэй туршада ПСЗ ба гүрэнэй завод ошожо, арба гаран зүжэгүүдые табижа тэндэхи ажалшадые ехэ һонирхуулба.

Мүн тэрэшэлэн һаяар „Стакан уһан“, „Белугинай гэрлэлгэ“, „Инженер Сергеев“ ба „Марадай үйлсэдэ болоһон гэмтэ ябадал“ гэжэ зүжэгүүдые сэрэгэй частьнуудаар ябажа харуулха байна.

Асташева—эхэ-герой

Һаяхан БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. Цыденова Хориин аймагай центртэ һуулаг эхэ-герой Асташева Наталья Истефоровнада эхэ-геройн орден барюулба.

Асташева хадаа 16 үхибүүдые түрэһэн байна. Тэрэ мүнөө 60 наһатай. 7 хүбүүдынь Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ Улаан Армида ябаһан байгаа. Теэд тэдэнэй 3-ниинь Советскэ эхэ ороноо баатарлигаар хамгаалжа, наһа бараһан юм.

Дайгаа даража мүнөө 2 хүбүүдынь һаяар бусажа ерэхэнь: Иван гэжэ хүбүүниинь 5 ордентой ба медальтай.

—Хэдэн олон хүбүүд ба басагадые Эхэ орондоо хүмүүжүүлжэ үгэһэндэм намайе дээдэ шагналда хүртөөбэ. Энээгээрээ Советскэ засагта ба нүхэр Сталинда баяртайб, —гэжэ нүхэр Асташева хөөрэнэ.

Д. ДУГАРОВ.

Хүүгэдэй зунай амаралта

Сэлэнгэ гэжэ түмэрзамай станци дээрэ тус станциин хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай хүүгэдэй амарха пионерскэ лагерь бии. Тэрэ лагерьтань мүнөө зунай үедэ хамтадаа 600 пионернүүд амарха байна. Тэрэшэлэн Улан-Удын түмэрзамай станциин дэргэдэ санаторно түхэлэй хоёр яслинууд хүдэлмэрилнэ. Тэндэ зунай үедэ 140 хүүгэд байха юм. Эндэхи хүүгэдэй сад мүн 75 үхибүүдые амаруулха байна.

Эдэ лагерь, сад, яслинуудта сэрэгэй албахаагшадай, эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай ба ажалай инвалидуудай, олон хүүгэдтэй эхэнүүдэй болон ба бусад ажалшадай хүүгэдүүд амарха байна.

Пионернүүдэй лагерьнууд эмхидхэгдэхэнь

Һургуулида һуража байгаа үхибүүдэй зунай амаралтые һайнаар үнгэргэхын түлөө Иволгын аймагай гэгээрэлэй таһаг энэ жэлдэ аймаг дотороо пионернүүдэй 3 лагерь эмхидхэхэнь.

Эдэ лагерьнуудынь Вознесеновка, Хурулша ба Каленовка гэжэ тосхонуудта эмхидхэгдэжэ һаяар хүдэлмэрилхэнь.

Инвалидуудта анхарал

„Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай һохор инвалидуудые ажал-хүдэлмэреэр хангаха“ тухай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй энэ жэлэй апрелиин 30-да абаһан тогтоолой ёһоор һохор хүнүүдэй Бүхэроссийска обществын Бурят-Монголой таһаг августын нэгэн болтор Улан-Удэдэ мастерскойнуудые эмхидхэхэ байна.

Энэ мастерскойнуудтань 25 һохор инвалидууд һуралсаха гэжэ хараалагдана.

Тэрэшэлэн БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи искусствонуудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлени болбол Улан-Удын музыкальна училищиин дэргэдэ һохор инвалидуудай һураха тусгаар таһаг бии болгогдохо байна. Тэндэнь 12 хүн һураха юм.

Гүмэр замайхид курортдо ошожо байнад

Улан-Удэ станциин түмэрхаргынхид курортдо ба амаралтын гэрнүүдтэ олоороо ошожо байнад. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо амаралтын гэрнүүдтэ 75 хүн, курортнуудта 25 хүн эльгээгдээ.

Үшөө олон хүдэлмэришэд курортдо ошохо байна.

Гүрэнэй урьһаламжаар шүүнэд

Улан-Удын мүнгэ нөөсэлгын 301-хи кассада городой ажалшад, хүдөө нютагуудһаа болон ондоо тээһээ ерэһэн ажалшад гүрэнэй урьһаламжаар мүнгэ шүүнэд.

Жэшээлхэдэ, Улан-Удэдэ ажаһуудаг нүхэр Х. Денисламов Гүрэнэй сэрэгэй 2-хи урьһаламжаар 10.800 түхэриг, нүхэр А. Смирнов 5.000 түхэриг шүүһэн байнад.

Мүн нүхэр А. Гайдуков мүнгэнэй ба эд зөөриин гүрэнэй лотерейн биледээр 5.000 түхэриг шүүһэн байна.

Энэ мэтэ ехэшье ба багашье шүүбэринүүдые тус касса һүүлэй үедэ олоор түлэһэн байха.

МИНСК. КАРЛ МАРКСЫН ҮЙЛСЭ. Һэргээн бодхоогдоһон байрын гэр.
В. Лупейкын фото (ТАСС-эй фотохронико).

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Молдавиин вузуудта студентнүүдые абажа эхилбэ

КИШЕНЕВ. (ТАСС). Республикын дээдэ һургуулинуудта студентнүүдые абалга соносхогдобо. Мүнөө жэл Молдавиин институдууд 1,5 мянгаһаа дээшэ залуу хүбүүд ба басагадые абаха. Республикада мүнөө үедэ медицинскэ, педагогическа, хүдөө ажахын ба багшанарай хоёр институдууд хүдэлмэрилнэ. 5 факультедүүдтэй гүрэнэй университет нээгдэхэнь.

Петропавловска крепостиин нюуса түрмэдэ

ЛЕНИНГРАД, июниин 10. (ТАСС). Үсэгэлдэр Петропавловска крепостиин нюуса түрмэ-музейе олон хүнүүд үзэжэ гараба. Ородой агуу ехэ уранзохеолшо Алексей Максимович Горькиин 1905 ондо тулижа һууһан №39 ба №60 камернууд (таһагууд) болбол сэрэгэй частьнуудай, һурагшадай, хүдэлмэришэдэй, инженернүүдэй, студентнүүдэй экскурсиин онсо анхаралые татаба. Горький болбол „Ородой гражданинуудта“ гэһэн прокламациин түлөө хаанта правительстваар арестовалагдаһан байгаа. Энэ крепость соо А. М. Горький болбол „Наранай хүүгэд“ гэжэ өөрынгөө элитэ зүжэг бэшэһэн байна.

Үсэгэлдэр, Горькиин камерые 1000 хүн, харин үнгэрэгшэ оной ноябрь һараһаа музейн нээгдэһэн үеһөө эхилээд 62000-һаа дээшэ хүн үзэһэн байна.

Пеницилинэй фабрикын барилга

РИГА, июниин 10. (ТАСС). Эндэ пенициливовэ фабрика баригдажа байна. Барилгын нэгэдэхи ээлжээн июниин эсэстэ дүүрэхэ юм. Энэ жэлэй хоёрдохи хахадта предприяти продукциия гаргажа эхилхэ байна.

1,6 килограмм шэгнүүритэй бүхэли алтан

КРАСНОЯРСК, июниин 10. (ТАСС) Дээдэ-Енисейскэ управлениин Карагинска прийскын алта бэдэрэгшэд һаяхан 1 килограмм 600 грамм шэгнүүртэй бүхэли алта олобод. Энэ болбол «Енисейзолото» трестын прийскэнүүдтэ һүүлэй үедэ олдоһон томохон бүхэли алтануудай нэгэниинь болохо юм.

50 хүнтэй бүлэ

ТАМБОВ. (ТАСС). Гавриловска районой нэгэдэхи Пересыпкино гэжэ тосхондо һаяхан 97 наһа хүрэһэн Мавра Пантелеевна Синельникова гэгшэ ажаһуудаг. Тэрээнтэй хамта 4 хүбүүд ба 5 басагадынь колхоздо ажаһуудаг ба хүдэлмэрилдэг. Мавра Пантелеевна үшөө 26 ашанартай ба 14 гушанартай юм.

Залуу гэрлэгшэдтэ зорюулагдаһан байранууд

Ижевск, июниин 10. (ТАСС). Ижевскэ машино-бүтээгшэдэй гэр байрын управлени болбол хүдэлмэришэдэй поселогой нэгэ һайн байшангые залуу гэрлэгшэдтэ гаргажа үгэбэ. Байра бүхэниинь һайн шэрээ һандаляар хангагданхай.

Социальна тэдхэмжын хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска зүблөөн

Социальна тэдхэмжын хүтэлбэрилхы хүдэлмэришэдэй Бүхэроссийска зүблөөн боложо июниин нэгэндэ дүүрэбэ. Тус зүблөөн болбол РСФСР-эй Социальна тэдхэмжын министр А. Н. Суховай дайнай үедэхи хүдэлмэриин дүнгүүд ба 1946 оной зорилгонууд тухай элидхэлые соносоһон ба мүн тэрэшэлэн Тульска, Воронежско ба Куйбышевска областьнуудта дайнай инвалидуудые ажалда оруулха тухай, Свердловскэ областьдо ажалай инвалидуудые хангаха тухай, Вологодско областьдо инвалидуудай гэрнүүд ба интернадуудай байдал тухай ба бусад хэдэ хэдэн мэдээсэлнүүдые нютагуудай түлөөлэгшэдһөө соноһобо.

Соносогдоһон элидхэлнүүд тушаа абтаһан шиидхэбэринүүдтэ тус зүблөөн болбол инвалидуудай пенсионно тэдхэмжые гуримшуулжа, пенсинүүдые саг болзор соонь олгодог болохо, пенси олгодог комиссинуудай үгы байгаа һаань, тэрэниие тиимэ газарнуудта бии болгохо, инвалидуудые пенсиин талаар хангадаг социальна тэдхэмжын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ гэхэ мэтэ шухала байна гэжэ тэмдэглэбэ. Инвалидуудые ажалда оруулха тухай асуудалаар тус зүблөөн юу шиидхээб гэхэдэ, 1946 оной турша соо 200 мянган инвалидуудые ажалда оруулха, элдэб һургуулинууд ба курснуудта һуража байһан инвалидуудай тооё 85 мянга хүргэхэ гэжэ тогтообо.

Тус зүблөөн болбол инвалидуудые эмнэхэ талаар, тэдэнэрэй материально-ажаһуудалай хангалтые саашань һайжаруулха талаар хэдэ хэдэн шиидхэбэринүүдые абаба.

Юнгнүүдэй һургуулида мэргэжэлтэдые гаргалга

ХАБАРОВСК, июниин 1. (ТАСС). Улаан тугта амурска флотилиин юнгнүүдэй һургуулида бүлэг залуу машинистнуудые гаргалга болобо. Һургуули дүүргэжэ гарагшад бүгэдөөрэн японско империалистнуудтай хэһэн дайнда хабаадагшад юм. Үнгэрһэн оной август ба сентябрь һарануудта эдир морягууд Улаан тугта Амурска флотилиин туһаламжын судануудаар хуурай сэрэгэй хэһэгүүдые ба сэрэгэй технигүүдые Манчжурида ябуулха талаар эдибхитэйгээр туһалһан байна. Байлдаанда хабаадаһан юнгынхид Советскэ Союзай Генералиссимус нүхэр Сталинһаа баяр хүртэһэн байна.

Юнгынхид шалгалтаяа амжалтатайгаар бариһан байнад. Юнгынхид-машинистнууд Сергей Белехов, Филипп Назаров, Алексей Бойтков, Василий Попов ба Александр Крайников гэгшэд һуралсалай программые онсоор дүүргэбэ. Һургуули дүүргэгшэд флотилиин хамһабариин корабльнуудта алба хэхэ юм.

Пушкинска обществодо

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Пушкинска общество болбол городой культурын байшангууд, предприятинууд ба албан газарнуудаар ородой агуу ехэ поэдэй ажабайдал ба зохеолнуудта зорюулагдаһан нүүдэл выставкэнүүдые эмхидхэбэ. Ажалай резервнүүдэй культурын байшанда эмхидхэгдэһэн иимэ выставкэнүүдэй нэгынь 10 хоногой турша соо ремесленнэ училищинуудай ба ФЗО-гэй һургуулинуудай 4 мянга шахуу һурагшад хараба. 300 репродукцинуудһаа бүридэһэн Пушкинай 15 ехэшэг зохёолнуудай выставкэ бэлэдхэгдэжэ байна.

Июниин 6-да поэдэй түрэһэнэй 147-дохи ойдо обществын членүүдэй делегаци Пушкинай түрэһэн нютагуудта ошохонь. Тэрэ делегаци Михайловска ба Тригорскодо арадай заншалта һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаха ба поэдэй хуурсаг дээрэ венок табиха байна.

Колхозно кинотеатр

КОЗИНКА тосхон (Воронежско область), июниин 10. (ТАСС). Һаяхан Липецкэ районой „Великан“ гэжэ хүдөө ажахын артельдэ ехэ баяр болобо. Область соо хамагай түрүүн колхозно кинотеатрын нээлтэ дээрэ тосхоной бүхы ажаһуугшад сугларба. Колхознигууд өөһэдынгөө хүсөөр бүтээһэн театрые „Илалта“ гэжэ нэрлэбэ.

Эрхим звеньеводууд, бригадирнууд юрын колхознигууд гэр бүлынхидтэйгөө ба олон тооной айлшад уужам залаар дүүрэн оробо. Москвада болоһон майн нэгэнэй парадта зорюулагдаһан журнал ба „һолонго“ гэжэ фильм харуулагдаһан байна. Үбгэжөөл наһанай олон колхознигууд дуугардаг кино түрүүшынхеэ хараһан байна.

„Илалта“ гэжэ кинотеатр болбол уужам залтай ба буфедтэй юм.

һаяар тус колхознигууд „Аадарзалин“ гэжэ уранһайхан фильмые ба „һанаа зобоотой ажахы“ гэһэн комеди хараха байна.

Энэ жэл область соо 22 колхозно кинотеатр нээгдэхэ юм.

Студентнүүд зунай практикада гараба

БАКУ. (ТАСС). Азербайджанай хуушанай город Шемаху гэдэгтэ гүрэнэй университедэй 200 студентнүүд практикада ерэбэ. Тэдэнэр Шемахинска районой ургамалнуудай гербарие суглуулха, хуушан сагай архитектурна памятнигуудые үзэн һонирхохо байна. Индустриальна институдай 700 студентнүүд ороной элдэб городуудта үйлэдбэриин практикада гарахань. Бүлэг энергетигүүд Москва ошохоо байна. Барилгашад Одесса, Днепропетровск, Львов ба СССР-эй бусад городуудта, харгышад — Хойто Кавказай ба Хара далайн эрье шадархи трассанууд дээрэ үйлэдбэриин практикые гараха байна.

Манай шатаршадай амжалтанууд

Шатарай талаар түрүү категнигуудай область хоорондын мүрысөөн Иваново городто мүн үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ мүрысөөндэ манай республикаһаа нүхэд Лепихин, Цыденов гэгшэд хабаадалсажа муу бэшэ амжалтануудые туйлажа байна.

Һүүлэй мэдээгээр хадаа Лепихин 2 парти наадажа хоюулыень ба Цыденов нэгэ пар ти наадажа шүүһэн байна.

Даамаар наадагшадай турнир

Байкало-Кударын аймагай Красноярска сомоной уншалгын байшанда даамаар наадагшадай турнир үнгэргэгдэбэ.

Энэ турнирта хабаадалсажа илая гараһан хүн сомоной эрхим даамашан гэһэн нэрэзэргэ олгогдохо байгаа.

Үнгэргэгдэһэн энэ турнирта хамта 14 хүн хабаадалсажа, тэдэнэй сооһоо колхозник Михаил Сувор... илан гараба. Хоёрдохи һуурида ... наһатай Василий Тугорик ...

Мүн һаяын үедэ тус уншалгын байшан шатарай турнир эмхидхэхээр бэлэдхэл ябуулжа байна.

МЭРГЭН БУУДАГШАДАЙ КРУЖОК

Байкало-Кударын аймагай ...ковскэ уншалгын байшангай дэргэдэ буудалгын кружок хүдэлмэрилжэ байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай инвалид нүхэр Кострико... кружогые эмхидхэжэ, 12 ... үнгэргэһэн байха юм.

Кружогто һуралсажа байгаа залуу колхознигууд винтовкын частьнуудые үзэжэ дүүргэлөө.

Тэдэнэр буудалгын мүрысөөн һаяар үнгэргэхэнь.

ХИЛЫН СААНА

Римдэ республиканска ехэ демонстраци

РИМ, июниин 12. (ТАСС). Үсэгэлдэр үдэшэ Римэй центральна ... майнуудай нэгэн дээрэ итали... бүтэдэ ниитын конфедераци, со...листическэ, коммунистическэ, ре...публиканска, христианско-демо...кратическа партинууд ба ... ябуулгын партиин эмхидхэһэн ре...публиканска митинг болобо. Ми...тинг дээрэ дотоодын хэрэгэй министр Ромита үгэ хэлэбэ.

Гурбан үнгын республиканска ... гуудые ба антифашистскэ ... нуудай тугуудые бариһан ... странтнууд «Итальянска респу...мандаха болтогой!», «респу... эринэбди» гэһэн лозунгнуудтай городой центрээр ябажа пре...ствын резиденци уруу ошобо...на. Демонстрацида 200 ми... үлүү хүн хабаадаба. Прави...веннэ албангазарнуудта ре...канска тугууд үргэгдэһэн ба...

Американска далайн-сэрэгэй эскадранууд хойто Европын портнуудаар

ЛОНДОН, (ТАСС). ... далайн сэрэгэй флодой эск... хойто Европын оронууд ... Норвеги, Швеци, Дани, Го... ба Бельгиин портнуудта ... ерэхэнь гэжэ эндэ хуулита ... соносхогдобо. «Литл рок» ... хүнгэн крейсэрһээ ба «Уор... ба «Пери» гэжэ хоёр эсми...һээ бүридэһэн бүлэг сэрэгэй ...рабльнууд Плимудтэ июнии... ерэхээр хүлеэгдэжэ байна. ... нэйгээ һүүлээр мүнөө үедэ ... пейскэ уһанда байһан «Ха... гэжэ 12-дохи флодой амери... флагманска корабльда ба ... ба «Гленнон» гэжэ эсминец... нэгэдэхэ байна.

Индонезидэхи события

ГААГА, июниин 12. (ТАСС). ... агентство болбол Ангара аген... мэдээсэлдэ түшэг барижа, ... нинууд Байтензорге гэжэ ... мохон городые бүһэлээд ... Город худар эдеэ хоолой ... дые зөөбэрилхэ ябадал зо...бо.

Харюусалгата редакторай ...
Д. Д. ЛУБС...

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС, Улан-Удэ, Үнэн), ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80; зам. редактора—23; ответ секретаря—3-23; отделоз: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23; культуры и быта, промышленности и транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00639. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров БМАССР. Тираж